

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КӨЛІК МИНИСТРЛІГІНІҢ
АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫ КОМИТЕТІ**
**МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ**

ВЕДОМСТВОЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ
ВЕДОМСТВЕННЫЙ СВОД ПРАВИЛ

**ҚАРЫЗДЫҚ ЖОБАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ КЕЗІНДЕ
КОНСУЛЬТАНТТАР ҚЫЗМЕТІНІҢ ҚҰНЫН АЙҚЫНДАУ**

ҚР ВЕЖ 4.1.4-001-2024

**ОПРЕДЕЛЕНИЕ СТОИМОСТИ УСЛУГ
КОНСУЛЬТАНТОВ ПРИ РЕАЛИЗАЦИИ ЗАЙМОВЫХ ПРОЕКТОВ**

ВСП РК 4.1.4-001-2024

Ресми басылым
Издание официальное

Астана 2024

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КӨЛІК МИНИСТРЛІГІНІҢ
АВТОМОБИЛЬ ЖОЛДАРЫ КОМИТЕТІ**

ВЕДОМСТВОЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ

**ҚАРЫЗДЫҚ ЖОБАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ КЕЗІНДЕ
КОНСУЛЬТАНТТАР ҚЫЗМЕТІНІҢ ҚҰНЫН АЙҚЫНДАУ**

ҚР ВЕЖ 4.1.4-001-2024

Ресми басылым

Астана 2024

Алғысөз

1	ӘЗІРЛЕДІ	«Қазақстан жол ғылыми-зерттеу институты» акционерлік қоғамы («ҚазжолҒЗИ» АҚ)
2	БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ	ҚР Көлік Министрлігі Автомобиль жолдары комитеті төрағасының м.а. «12» желтоқсандағы 2024 жылғы № 152 бұйрығымен.
3	КЕЛІСІЛДІ	«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ «05» желтоқсандағы 2024 жылғы № 03-01/12-01/4025-И хатымен. «Жол активтерінің ұлттық сапа орталығы» ШЖҚ РМК «05» желтоқсандағы 2024 жылғы № 03/1988 хатымен.

Мазмұны

1	Қолдану саласы.....	4
2	Нормативтік сілтемелер.....	4
3	Терминдер мен анықтамалар.....	7
4	Қысқартулар тізімі.....	8
5	Жалпы ережелер.....	8
6	Негізгі қағидаттар.....	12
7	Тартылатын сарапшылар қызметтерінің құнын есептеу.....	13
8	ЖБК және ҚҚК қызметтерінің құнын есептеу.....	13
9	Жоба бойынша мониторинг және шығындарды асқару қызметтерінің құнын есептеу.....	17
10	Институционалдық даму жөніндегі қызметтер.....	20
11	Қорытынды ережелер.....	24
	1– қосымша.....	25
	Библиография.....	27

ВЕДОМСТВОЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕР ЖИНАҒЫ

ҚАРЫЗДЫҚ ЖОБАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ КЕЗІНДЕ КОНСУЛЬТАНТТАР ҚЫЗМЕТІНІҢ ҚҰНЫН АЙҚЫНДАУ

1 Қолдану саласы

Осы ведомстволық ережелер жиынтығының (бұдан әрі – ВЕЖ) күші Қазақстан Республикасында жалпы пайдаланымдағы автомобиль жолдарын салу/қайта құру және жөндеу үшін қаржы институттарының тартылған қарыздары шеңберінде көрсетілетін консультациялық қызметтерге қолданылады.

ВЕЖ автомобиль жолдары саласында реттеу және іске асыру функцияларын жүзеге асыратын мемлекеттік органдар, кәсіпорындар мен ұйымдар өз құзыреті шегінде қолданады.

Осы ВЕЖ сипатталған қағидаттар, ережелер мен рәсімдер қаржы институттарының қарыздары есебінен толық немесе ішінара қаржыландырылатын консультациялық қызметтерге арналған барлық келісімшарттарға қолданылады.

2 Нормативтік сілтемелер

2.1. Осы ВЕЖ мынадай нормативтік– техникалық құжаттарға сілтемелер пайдаланылды:

«Қазақстан Республикасы мен Еуропалық Қайта Құру және Даму Банкі арасындағы Қазақстан Республикасындағы Еуропалық Қайта Құру және даму банкінің ынтымақтастығы мен қызметіне қатысты келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 11 ақпандағы № 172– V Заңы.

«Әріптестік туралы негіздемелік келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 14 мамырдағы № 328– VI Заңы (Қазақстан Республикасының экономикалық әртараптандыру, орнықты даму және жан– жақты өсу мақсатында ынтымақтастықты күшейту жөніндегі Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Азия Даму Банкі арасындағы әріптестік туралы негіздемелік келісімге енгізілген 2014 жылғы 4 мамырдағы түзетулер мен толықтырулар).

«Қазақстан Республикасындағы сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 шілдедегі № 242– II Заңы.

«Автомобиль жолдары туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 17 шілдедегі № 245 Заңы.

Бюджет қаражаты есебінен, оның ішінде шет мемлекеттерге қызметтік іссапарларға арналған шығындарды өтеу қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 11 мамырдағы № 256 қаулысы.

«Мемлекеттік инвестициялық жобаның инвестициялық ұсынысын әзірлеу немесе түзету, оған қажетті сараптамаларды жүргізу, сондай– ақ бюджеттік инвестицияларды жоспарлау, қарау, іріктеу, іске асырылуын мониторингілеу және бағалау және бюджеттік кредиттеудің орындылығын айқындау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2014 жылғы 5 желтоқсандағы № 129 бұйрығы.

Дүниежүзілік банктің қарыз алушыларының ХҚДБ қарыздары мен ХДҚ кредиттері және гранттары бойынша консультанттарды іріктеу және жалдау жөніндегі басшылығы, Халықаралық Қайта Құру және Даму банкі, 2011 жыл.

АДБ қарыз алушылары үшін тауарларды, жұмыстарды, консультациялық және өзге де (консультациялық емес) қызметтерді сатып алу жөніндегі басшылық, Азия Даму Банкі, 2017ж..

IsDB жобаларын қаржыландыру шеңберінде консультациялық қызметтерді сатып алуға арналған нұсқаулықтар, Ислам Даму Банкі, 2018ж..

Қызметтік іссапарларға арналған шығындарды бюджет қаражаты есебінен, оның ішінде шет мемлекеттерге өтеу қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 11 мамырдағы № 256 қаулысы.

ҚР ККМ АЖК мен «SNC Lavalin International Inc.» «ҚазжолҒЗИ» АҚ– мен бірлестікте жасалған 08.12.2009 ж. №2009– WB/PMC консультант қызметтеріне арналған келісімшарт.

ҚР ИДМ АЖК мен Dongsung Engineering Co., LTD & Dasan Consultants Co., LTD бірлескен кәсіпорны арасындағы 2018 жылғы сәуірдегі №2017– 1– WB/CS консультациялық қызметтерге арналған келісімшарт.

«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ мен «Dohwa Engineering и Co., LTD және «M50 Consulting Group» ЖШС» арасындағы 06.05.2022 ж. №EBRD/CSC/1– 05/2022, 06.05.2022 ж. №EBRD/CSC/2– 05/2022, 06.05.2022 ж. №EBRD/CSC/3– 05/2022 консультациялық қызметтер көрсетуге арналған келісімшарттар.

ҚР ИДМ АЖК мен DONGSUNG Engineering Co., LTD «Жол– Сапа» қосалқы мердігерімен бірлесіп консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 06.09.2017 ж. №01– ABD/CSC– 2017 келісімшарт.

ҚР ККМ АЖК және «Жол– Сапа» ЖШС арасында 2013 жылғы 22 сәуірдегі №001– ABD/PMC– 2013 консультациялық қызметтерге арналған келісімшарт.

«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ мен «ҚазжолҒЗИ» АҚ арасында «Alash Orda Consulting Group» ЖШС қосарлы консультантымен бірлесіп жасалған 2021 жылғы 15 қарашадағы №01– PIS/EBRD– 2021 консультациялық қызметтер көрсетуге арналған келісімшарт.

ҚР ККМ АЖК мен «MINCONSULT SDN BHD» арасында «КК ҒЗИ» ЖШС– мен бірлесіп жасалған консультациялық қызметтерге арналған 23.12.2009 ж. №01– IDB/PMC– 2009 келісімшартты.

ҚР ККМ АЖК және «SAI Consulting Engineers Pvt. Ltd.» «BEETS Consulting Services Ltd.», «CAIC Consulting», «UBI Consulting» бірлесіп жасалған консультациялық қызметтерге арналған келісімшарт.

ҚР ИИДМ АЖК мен «ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ арасында 2019 жылғы мамырдағы №EWRP/PMC– 2019 консультациялық қызметтер көрсетуге арналған келісімшарт.

ҚР ККМ АЖК және «ҚазжолҒЗИ» АҚ арасында «САПА– СЗ» ЖШС қосалқы консультантымен бірлесіп жасалған консультациялық қызметтерге арналған 21.08.2013 ж. Келісімшарт.

«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ мен «ҚазЖолҒЗИ» АҚ арасында «Alash Orda Consulting Group» ЖШС қосарлы консультантымен бірлесіп жасалған консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 27.01.2022 ж. № EBRD/PIS– 01/2022 келісімшарт.

«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ мен «SMEC International Ptv. Ltd» арасында консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 03.12.2021 ж. №01– PIS/EBRD– 2021 келісімшарт».

ҚР ИДМ АЖК мен «IRD Engineering S. R. L.» арасындағы консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 20.12.2017 ж. №2017– 1– WB/CS келісімшарт.

«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ мен Dongsung Engineering Co., LTD арасындағы ZS Engineering LLP қосарлы консультант бірлесіп жасалған консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 30.10.2020 ж. №CSC– AKRP/C S/QCBS01 келісімшарт.

ҚР ИДМ АЖК мен DONGSUNG Engineering Co., LTD арасында «Жол– Сапа» ЖШС бірлесіп консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 06.09.2017 ж. №02– ABD/CSC– 2017 келісімшарт.

«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ мен «Renardet S. A.», «Aarvee Associates Architects Engineers & Consultants Pvt. Ltd.» және «ZS Engineering» ЖШС бірлескен кәсіпорны арасындағы консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 22.01.2020 ж. №03– CSC/EBRD– 2019 келісімшарт (693– 753шқ, 753– 833шқ телімдер).

«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ мен «Renardet S. A.» және «Aarvee Associates Architects Engineers & Consultants Pvt. Ltd.» бірлескен кәсіпорны арасындағы 26.09.2019 ж. №01– CSC/EBRD– 2019 консультациялық қызметтер көрсетуге арналған келісімшарт (616– 648шқ, 648– 693шқ телімдер).

«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ мен «Egis International» бірлескен кәсіпорны мен «CS Consultants» ЖШС арасында консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 2019 жылғы 14 қарашадағы №02– CSC/EBRD– 2019 шарт.

ҚР ИИДМ АЖК мен «Isan Corporation» арасында «Жол– Сапа» ЖШС қосалқы консультантымен бірлесіп консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 2019 жылғы наурыздағы № EWRP/QCBS/CWSPN/ 01– 2017 келісімшарт.

ҚР ИИДМ АЖК мен «Swedish National Road Consulting AB» және «Qazaq Research Institute for Road Traffic Safety» қосалқыконсультантпен бірлестікте жасалған консультантының қызметтеріне арналған 30.12.2019 ж. № EWRP/QCBS– 2019/EURISAP келісімшарт.

ҚР ИИДМ АЖК мен «SPT– Studi e Pianificazione del Territorio S. R. I.» бірлескен кәсіпорны мен «ҚазЖолҒЗИ» АҚ арасында 15.01.2020 ж. №CSP – 03 консультациялық қызметтер көрсетуге арналған келісімшарт.

ҚР ККМ АЖК мен «ISAN Corporation» арасында Корея Көлік институтымен бірлестікте, «Daeyeong Ubitech Co.Ltd» және «Дортранс» ҚазҒЗжЖИ» ЖШС арасындағы консультациялық қызметтерге арналған 02.12.2011 ж. №01– ADB/ITS– 2011 келісімшарт.

ҚР ККМ АЖК және «Egis Becom International» арасында консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 2011 жылғы ақпандағы №2009– WB/ISCS келісімшарт.

ҚР ИДМ АЖК мен «Grusamar Ingeneria y Consulting S. L. U», «Ciesm– Intevia S.A. Unipersonal» және «Central Asia International Consulting» бірлескен кәсіпорны арасындағы консультациялық қызметтерге арналған 15.02.2016 ж. № EWRP/CS– 01– 2016 келісімшарт.

ҚР ККМ мен Халықаралық қаржы корпорациясы арасында 29.10.2012 ж. нөмірсіз консалтингтік қызметтер көрсету туралы келісім.

ҚР ИДМ АЖК мен «S. P. T.– STUDI E PIANIFICAZIONE del TERRITORIO– S. R. I.» арасындағы «Asia Great» қауымдастықта консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 01.04.2015 ж. №SWRP– CS– 2013/Road Assets Mngmnt келісімшарт.

ҚР ИИДМ АЖК мен «S. P. T.– STUDI E PIANIFICAZIONE del TERRITORIO– S. R. I.» арасындағы консультациялық қызметтер көрсетуге арналған 13.12.2019 ж. №SWRP – CS– 2019/ROADSAFETY келісімшарт.

ҚР ИИДМ АЖК және «JV CONSULTING ENGINEERS GROUP LTD. (CEG) & INGEROSEC CORPORATION (ISEC)» бірлескен кәсіпорны арасындағы 19.10.2020 ж. №EWRP/QCBS– 2020/RoadSectorReform келісімшарт.

ҚР ККМ АЖК мен «Roughton International Ltd.» және «DBUK» қосалқы консультант арасындағы консультант қызметтеріне арналған 08.02.2010 ж. №2009– 1 – WB/CS келісімшарт.

ҚР ККМ АЖК және «DONGSUNG Engineering Co., LTD» және «Жол– Сапа» ЖШС– мен бірлесіп жасалған консультант қызметтеріне арналған 12.02.2010 ж. №2009– 2 – WB/CS келісімшарт.

ҚР ККМ АЖК мен «Isan Corporation» және «Жол – Сапа» ЖШС бірлесіп жасалған консультант қызметтеріне арналған 12.02.2010 ж. №2009– 4– WB/CS келісімшарт.

ҚР ККМ АЖК мен «Каздорпроект» ЖШС арасындағы консультант қызметтеріне арналған 12.02.2010 ж. №2009– 3– WB/CS келісімшарт.

3 Терминдер мен анықтамалар

Осы ВЕЖ тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер пайдаланылады:

Автомобиль жолы – автомобильдердің және басқа да көлік құралдарының белгіленген жылдамдықпен, жүктемелермен, габаритпен үздіксіз, қауіпсіз жүрісін қамтамасыз ететін, автомобильдер жүрісіне арналған инженерлік құрылыстар кешені, сондай– ақ осы кешенді орналастыру үшін берілген жер учаскелері (көлік жерлері) және олардың үстіндегі белгіленген габарит шегіндегі әуе кеңістігі

Қарыз алушы – халықаралық стандарттарға сәйкес келетін және орнықты дамудың ұзақ мерзімді мақсаттарына қол жеткізуге бағытталған маңызды жобаларды іске асыру үшін қарыз қаражатын тартатын жауапты тарап.

Тапсырыс беруші – дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталға қатысу үлестерінің) елу және одан да көп пайызы мемлекетке тиесілі мемлекеттік органдар, мемлекеттік мекемелер, сондай– ақ мемлекеттік кәсіпорындар, заңды тұлғалар және олармен үлестес заңды тұлғалар, сондай– ақ автомобиль жолдарын салуды жүзеге асыру үшін қаражат (немесе осы мақсаттар үшін өз қаражаты бар) бөлінетін шаруашылық қызмет субъектілері.

Институционалдық даму – бұл олардың тиімділігін, тұрақтылығын және экономика, басқару, әлеуметтік даму және т.б. секілді әртүрлі салаларда алға қойылған мақсаттарға жету қабілетін арттыруға бағытталған институционалдық құрылымдар мен механизмдерді жетілдіру және нығайту үдерісі. Бұл үдеріс ұйымдардың мінез– құлқын анықтайтын және әлеуметтік– экономикалық өзгерістерге қолдау көрсететін ресми және бейресми ережелерді, процедураларды, мәдени нормалар мен құрылымдарды қалыптастыруды немесе қайта құруды қамтиды.

FIDIC келісімшарты – халықаралық инвестициялық құрылыс қызметіне қатысушылардың қарым– қатынасын реттеу мақсатында инженер– консультанттардың халықаралық қауымдастығы әзірлеген бірыңғай құжаттар. FIDIC типтік келісімшарттарының бірінің белгілі бір басылымын пайдалану қаржы институттарының олар қаржыландыратын құрылыс жобаларындағы талабы болып табылады.

Консультанттарды іріктеу және жалдау жөніндегі басшылық – қарыз туралы келісімнің ережелеріне сәйкес жоба үшін консультанттарды іріктеу, жалдау саласындағы қаржы институттарының саясаты мен рәсімін айқындайтын құжат.

Қаржы институттары – заңды тұлғалар, банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар.

Халықаралық келісімшарттарда тәжірибесі бар сарапшы – бұл халықаралық аренада жұмыс істейтін, трансшекаралық жобаларға қатысатын, халықаралық стандарттарға сәйкес кеңес беретін, өзінің кәсіби саласын терең түсінетін, мәдениетаралық құзыреттілікке ие және шешімдерді жаһандық және жергілікті жағдайларға бейімдеу қабілетіне ие, халықаралық аренада жұмыс істейтін, білімі мен тәжірибесі жоғары танылған маман, бұл оның ұсынымдарын құнды етеді және әлемдік талаптар мен нормаларға сәйкес келтіреді.

Жергілікті келісімшарттарда тәжірибесі бар сарапшы – бұл біздің елімізде жұмыс істейтін өзінің кәсіби саласында терең білімі мен тәжірибесі бар білікті маман.

Айлық есептік көрсеткіш (АЕК) – жәрдемақылар мен өзге де әлеуметтік төлемдерді есептеу үшін, сондай-ақ тиісті жылға арналған бюджет туралы заңда белгіленген Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айыппұл санкцияларын, салықтарды және басқа да төлемдерді қолдануға арналған коэффициент.

Нормативтік-техникалық құжаттар – Қазақстан Республикасының аумағында қолданыстағы мемлекеттік және салалық стандарттар, техникалық шарттар, салалық басшылық құжаттар, ережелер және т.б.

Мердігер – Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес тапсырыс берушімен жасалатын қызметтің тиісті түріне тиісті рұқсаты (лицензиясы, аккредиттеуі және т.б.) бар заңды тұлға.

4 Қысқартулар тізімі

ВЕЖ – ведомстволық ережелер жинағы;
ЖБК – жобаны басқару бойынша консультант;
ҚҚК – құрылысты қадағалау жөніндегі консультант;
ИК – институционалдық компонент;
ҚТК – қаржылық-техникалық кеңесші;
ҚР ККМ АЖК – Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрлігінің Автомобиль жолдары комитеті;
ҚР ИИДМ АЖК – Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Автомобиль жолдары комитеті;
ҚР ИДМ АЖК – Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігінің Автомобиль жолдары комитеті;
ХҚДБ – Халықаралық Қайта құру және Даму банкі;
ХДҚ – Халықаралық даму қауымдастығы;
АДБ – Азия Даму Банкі;
IsDB/ИДБ – Islamic Development Bank / Ислам Даму Банкі;
«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ – «ҚазАвтоЖол» Ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы;
«ҚазжолҒЗИ» АҚ – «Қазақстан жол ғылыми-зерттеу институты» акционерлік қоғамы;

5 Жалпы ережелер

5.1 Қаржы институттарында мемлекеттік және мемлекеттік емес қарыздарды алған кезде қарыз алушы мен қаржы институты арасында қарыз туралы келісім жасасудың негізгі шарттарының бірі техникалық көмекке, тауарларды сатып алуға, оқытуға, жобаны басқару және сүйемелдеу жөніндегі консультациялық қызметтерге (бұдан әрі – ЖБК), институционалдық даму, сондай-ақ жобаның құрылысын қадағалау (бұдан әрі – ҚҚК) жөніндегі қызметтерге арналған шығындарды бюджетке міндетті түрде қосу болып табылады.

5.2 Осы ВЕЖ қаржы институттары беретін қарыздар есебінен қаржыландырылатын инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруға қатысатын тартылатын сарапшыларға шығындарды, міндеттерді және талаптарды сипаттайды.

5.3 ЖБК мақсаты жобаны іске асырудың тиімділігін арттыру, құрылыс жобаларын басқару тәжірибесі бар сарапшылардың көмегімен Қарыз алушының қызметін қолдау болып табылады.

5.4 Негізгі функциялары – жобаны іске асырудың тиімділігін арттыру, жобалау компаниясын қолдау және жоба бойынша жұмыстардың мониторингі.

5.5 ЖБК жоба жетекшісі қаржы институттарының типтік стандарттарына сәйкес біліктілік пен тәжірибенің мынадай талаптарына сәйкес келуі тиіс:

Құрылыс саласында жоғары бейінді білімі бар лицензияланған инженер–құрылысшы;

Жол құрылысындағы тәжірибесі кемінде 15 жыл, оның ішінде 5 жыл – жол жобаларын басқару;

Жоба жетекшісі ретіндегі кемінде екі жол инвестициялық жобадағы тәжірибе;

Ұқсас сипаттағы сәтті аяқталған жобалардың тәжірибелік тізімі;

FIDIC сертификаттарының, сондай– ақ оларды кемінде 5 жыл қолданудың расталған практикалық тәжірибесінің болуы;

FIDIC келісімшарттары шеңберінде жолдарды жобалау мен салудың әртүрлі халықаралық стандарттарын білуі;

Құрылыс жұмыстарына, әсіресе жол құрылысына қатысты келісімшарттар бойынша талаптарды шешуде және дауларды шешуде айтарлықтай тәжірибе;

Ұқсас географиялық аудандардағы жұмыс тәжірибесі;

Жазбаша және ауызша ағылшын тілін білу;

Жергілікті тілді білу (артықшылық ретінде қарастырылады);

Тәуекелдер мен бюджетті басқару дағдылары;

Расталған жалықаралық тәжірибе.

5.6 ҚҚК мақсаты – жұмыстардың сапасын қажетті бағалау мен бақылауды жүргізу, жобалау шешімдерін түзетуді қоса алғанда, барлық инженерлік шешімдерді үйлестіру, қажет болған жағдайда немесе егер бұл келісімшартты тиісінше орындау үшін қажет болған жағдайда.

5.7 Негізгі функция – орындалатын жұмыстардың сапасы мен қауіпсіздігін бақылауды қоса алғанда, жобаны іске асыруда тапсырыс берушіні қолдауды қамтамасыз ету.

5.8 Біліктілікке қойылатын талаптар – ұқсас жобаларда айтарлықтай жұмыс тәжірибесінің болуы және инженер–резиденттің функцияларын сәтті орындауы.

5.9 ҚҚК тобының басшысы біліктілік пен тәжірибенің мынадай талаптарына сай болуы тиіс:

Дамушы елдердегі тапсырмаларды қоса алғанда, кемінде 15 жылдық тәжірибесі бар инженер–жолшы;

Басшылық лауазымдарда кемінде 7 жыл жұмыс тәжірибесі;

Асфальтбетон және цементбетон жамылғысы бар автожолдардың құрылыс жұмыстарын қадағалаудағы кең тәжірибе;

FIDIC келісімшарттарын терең білу және оларды кем дегенде 10 жыл бойы қолданудың дәлелденген практикалық тәжірибесі.

5.10 Мониторинг және шығындарды басқару мақсаты (қаржы–техникалық консультант) келесілер болып табылады:

– жоба бойынша шығындардың негізділігін, уақтылығы мен шығындар сметасына сәйкестігін бақылау;

– Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес жоба бойынша барлық қажетті құжаттаманың болуын бақылау;

– үшінші тұлғалармен (жеткізушілер, мердігерлер және басқалар) жасалған шарттардың/келісімшарттардың талаптарына сәйкес орындалатын жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің және жеткізілетін жабдықтың сапасын қоса алғанда, жобаны іске асыру шеңберінде Қарыз алушы жасаған шарттардың/келісімшарттардың тиісінше орындалуын бақылау.

5.11 Мониторинг және шығындарды басқару жөніндегі қызметтің негізгі міндеттері (қаржы– техникалық консультант):

5.11.1 Шығындарды мониторингілеу және басқару:

Жоба бойынша шығындар сметасын бақылау: бекітілген шығындар сметасы бойынша ұсыныстар беру және функциялары мен өкілеттіктерін тексеру үшін келісімшарттардың барлық қатысушыларының міндеттерін талдау;

Шарттардың талаптарын тексеру және бағалау: мердігерлермен/жеткізушілермен жасалған немесе жоспарланған келісімшарттардың Қазақстан Республикасының заңнамасына, шығындар сметасына және жобаны қаржыландыру шарттарына сәйкестігін талдау.

5.11.2 Техникалық және жобалық құжаттама:

Техникалық және жобалау– сметалық құжаттаманы тексеру, қоса алғанда:

жобалау– сметалық құжаттама;

техникалық ерекшеліктер және жұмыстарды орындау кестесі;

мемлекеттік органдардан рұқсат беру құжаттары.

Материалдардың сапасын бақылау: құрылыс материалдары мен жабдықтардың нормативтік талаптарға сәйкестігін тексеру.

5.11.3 Құрылыс жұмыстарының орындалуын бақылау:

Материалдар мен жабдықтарды сақтау және сақтау ережелерінің сақталуын бақылау;

Геодезиялық сұлбалар мен құрылымдардың дәлдігін бағалауды қоса алғанда, атқарушылық құжаттаманы тексеру;

Сәулет және құрылыс саласындағы жобалық шешімдердің, құрылыс мерзімдері мен нормативтердің талаптарының сақталуын бақылау;

Мердігердің қауіпсіздік техникасы, еңбекті қорғау және қоршаған ортаны қорғау қағидаларын сақтауын қамтамасыз ету;

Жұмыстарды жүргізу қарқынын, нысандарды материалдық ресурстармен, техникалық құралдармен және білікті жұмыс күшімен жинақтауды бағалау.

5.11.4 Өзгерістер мен тәуекелдерді басқару:

Өзгерістерді құжаттай отырып, жобалау– сметалық құжаттамадағы ақауларды жоюды бақылау;

Құнның қажеттілігі мен негізділігіне қосымша жұмыс көлемін талдау;

Жобаны іске асыруға әсер ететін тәуекелдерді бағалау және оларды төмендету жөніндегі ұсынымдар.

5.11.5 Есептілік және қаражаттың мақсатты пайдаланылуын растау:

Бекітілген шығындар сметасы шеңберінде қарыз қаражатының пайдаланылуын бақылау;

Жобаның іске асырылу барысы туралы тұрақты ай сайынғы есептерді дайындау, жоспарлы шығындармен салыстырғанда нақты шығындарды талдау, растайтын құжаттар мен фото есептерді ұсыну;

Орындалған жұмыстарды, жеткізілген жабдықтарды және олардың жобалық құжаттамаға сәйкестігін растай отырып, жоба аяқталғаннан кейін қорытынды есепті дайындау.

5.12 Институционалдық даму ұйымдар мен құрылымдардың сыртқы өзгерістерге бейімделу, өз функцияларын тиімді іске асыру, сондай– ақ қоғамның тұрақты әлеуметтік– экономикалық дамуына ықпал ету қабілетін арттыруға бағытталған.

Институционалдық дамудың негізгі компоненттері:

Ұйымдастырушылық өзгерістер:

Ұйымдарды құру немесе қайта құру;

Олардың басқарылуын, тиімділігін және ашықтығын арттыру;

Қызметкерлердің дағдылары мен біліктілігін дамыту;
Сыртқы және ішкі мүдделі тараптармен өзара іс– қимыл тетіктерін жақсарту.
Саясатты әзірлеу және бейімдеу;
Қолданыстағы саясатты жетілдіру;
Институционалдық тұрақтылықты және өзгерістерге бейімделуді нығайтатын жаңа тәсілдерді құру.

Құқықтық және нормативтік жетілдіру;
Құқықтық базаны және нормативтік актілерді қалыптастыру;
Ұйымдардың қызметін реттеу;
Мақсаттарға қол жеткізуге ықпал ететін түрлі топтардың құқықтары мен мүдделерін қорғау.

Адам әлеуетін нығайту;
Қызметкерлердің білімін, дағдылары мен құзыреттерін дамыту;
Оқыту және біліктілікті арттыру;
Тиімділік пен уәждемені бағалау жүйесін енгізу.
Инфрақұрылым мен технологияларды дамыту;
Техникалық құралдармен қамтамасыз ету;
Ұйымдардың тиімді жұмыс істеуі үшін ақпараттық жүйелер мен технологияларды енгізу.

Тұрақты даму:

Климаттың өзгеруін азайту және экономиканы декарбонизациялауды қолдау;

Экологиялық тұрақтылықты қамтамасыз ету;

Гендерлік теңдікті ілгерілету.

5.13 Жобаға тартылған сарапшылардың қызметтерінің құны біліктіліктің неғұрлым жоғары деңгейі, халықаралық тәжірибенің болуы, озық технологиялар мен стандарттарды пайдалану, сондай– ақ жобаны іске асыруға байланысты неғұрлым елеулі операциялық шығындар секілді бірнеше объективті себептер бойынша орташа деңгейден асып кетуі мүмкін.

5.14 Тартылатын сарапшылардың еңбегіне ақы төлеуге арналған шығындарды есептеу кезінде қаржы институттарының тартылған қарыздары шеңберінде (2009 жылдан бастап) бұрын жасалған осы келісімшарттардың негізінде есептелген осы ВЕЖ 1– қосымшасына сәйкес АЕК орташа арифметикалық мөлшерлемелер мынадай формула бойынша негізге алынады:

$$(Z) = \frac{Z_1 + Z_2 + \dots + Z_n}{n},$$

мұнда:

(Z) – әр лауазым үшін жалақының орташа арифметикалық мәні;

n – 2009 жылдан бастап қол қойылған, осы лауазымға арналған жалақы туралы мәліметтер бар келісімшарттар саны;

Z_n – осы лауазым үшін i– ші келісімшартта көрсетілген, тиісті жылға арналған АЕК көрсетілген жалақы.

5.15 Қызметтердің түпкілікті құны баға мен сапаның оңтайлы арақатынасы қағидаты бойынша өткізілген тендер нәтижесінде айқындалады.

5.16 Қазақстан Республикасының аумағында тіркелмеген Консультантпен келісімшарт жасалған жағдайда Консультант Қазақстан Республикасында филиалдың тіркелуін қамтамасыз етуге міндетті. Филиалды тіркеу барлық көзделген салықтарды төлеуді қоса алғанда, Қазақстан Республикасы салық заңнамасының талаптарын сақтау үшін міндетті.

Негізгі лауазымдарға Қазақстан Республикасының резидент– сарапшыларын тартқан кезде мұндай сарапшылардың көтергіш және қоршаушы құрылымдарды қоса алғанда, жауапкершіліктің II деңгейінен төмен емес нысандарға қатысты инжинирингтік қызметтерді орындауға құқығын растайтын қолданыстағы аттестаты болуға тиіс. Аталған талап қоршаған орта мәселелері жөніндегі маман лауазымына қолданылмайды.

Қазақстан Республикасының резидент емес кандидаттарының өз елінің уәкілетті органдары берген ұқсас лицензиялары немесе өзге де ресми құжаттары болуы тиіс, олар жоба шеңберінде мәлімделген лауазымға сәйкес біліктілігін растайды.

Тартылған сарапшыда жоғарыда көрсетілген аттестат болмаған жағдайда, консультант келіссөздер кезеңінде осы сарапшыны жоба талаптарына сәйкес келетін ұқсас немесе неғұрлым жоғары біліктілігі бар кандидатқа ауыстыруға міндетті.

5.17 ВЕЖ шеңберінде қызмет көрсететін консультанттар қажет болған жағдайда өз қызметін орындау үшін өлшеу және бақылау құралдарының, қажетті нормативтік құжаттаманың, сондай– ақ меншік немесе жалға алу құқығындағы аккредиттелген зертхананың (меншікті немесе тартылған) иелігінде болуға міндетті.

5.18 Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес Тапсырыс берушімен жасалатын қызмет жауапкершіліктің бірінші және екінші деңгейлерінің техникалық және технологиялық жағынан күрделі нысандардың өлшемшарттарына жататын жобаларда ВЕЖ шеңберінде қаралатын қызметтерді өз құрамында біліктілігі, жұмыс тәжірибесі және тиісті түріне рұқсаты (лицензиясы, аккредиттеуі және т.б.) бар, қарыз алушыдан тәуелсіз аккредиттелген заңды тұлғалар жүргізуі тиіс.

6 Негізгі қағидаттар

6.1 Қаржы институттарын қаржыландыруды тарту шеңберінде сарапшыларды іріктеу кезінде келесіндей кейбір жалпы қағидаттар қолданылады:

жауапкершілік. Қарыз алушының лауазымды тұлғалары сарапшылармен келісімшартты таңдауға және жасауға, сондай– ақ келісімшартты басқаруға жауапты және іріктеу процедурасының ашықтығын қамтамасыз етуге міндетті.

әділдік. Сарапшыны таңдау, ең алдымен, оның техникалық біліктілігіне негізделуі керек, себебі оның тәжірибесі мен дағдылары жобаның сәтті аяқталуын анықтайды. Бағалық ойлар көбінесе іріктеу процедурасының бөлігі болып табылады, бірақ олар жобаның жалпы құнынан төмен мәнге ие, егер техникалық жоба жетілмеген болса, айтарлықтай жоғары болуы мүмкін. Көптеген тапсырмалар үшін техникалық сапа да, сарапшының бағасы да іріктеу әдісінің бөлігі ретінде ескеріледі — сапа мен құнға негізделген іріктеу (QCBS), ал техникалық сапаға үлкен салмақ беріледі. Техникалық сапа басым болатын жобалар үшін сапа негізінде іріктеуді (QBS) пайдалана отырып, тек сапа негізінде іріктеуді жүргізу орынды болуы мүмкін.

тиімділік. Қазақстан Республикасының Үкіметі тартқан қарыздар есебінен қаржыландырылатын нақты жоба үшін даму мақсаттарын ескере отырып, өнімнің келісілген деңгейіне қол жеткізу және нақты нәтижелерге қол жеткізу үшін бөлінген ресурстарды тиісті басқару (бірінші кезекте уақыт пен құн бойынша).

жетілдіру. Жобаны басқару және техникалық қадағалау функцияларын жүзеге асыратын сарапшылар өз білімдері мен дағдыларын жол құрылысы, заңнама, нормативтік құжаттама саласындағы заманауи технологияларды дамытуға сәйкес деңгейде қолдауға, сондай– ақ инжинирингтік қызметтер көрсету кезінде тиісті дағдыларды, қамқорлық пен еңбекқорлықты қолдануға тиіс. Олар тек оларды орындауға құзыреті болған жағдайда ғана қызмет көрсетеді.

парасаттылық. Жобалар шеңберінде тартылатын сарапшылар сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділікті ұстануға міндеттенеді. Олар

инжинирингтік қызмет көрсету кезінде бейтарап пікірге әсер етуі мүмкін кез келген сыйақыны ұсынбайды немесе қабылдамайды.

7 Тартылатын сарапшылар қызметтерінің құнын есептеу

7.1 Қаржы институттарының тартылған қарыздары шеңберінде автомобиль жолдарын салу және қайта құру жобасы бойынша консультациялық қызметтер көрсету үшін халықаралық келісімшарттарда жұмыс тәжірибесі бар сарапшылар тартылады, олар жергілікті келісімшарттарда жұмыс тәжірибесі бар сарапшылармен ынтымақтастықта әрекет етеді.

Біліктілік талаптарына сәйкес Тапсырыс беруші/Қарыз алушы ұсынған консультациялық қызметтерді жергілікті және халықаралық келісімшарттарда расталған жұмыс тәжірибесі бар сарапшылар ұсына алады.

7.2 Халықаралық келісімшарттарда жұмыс тәжірибесі бар сарапшылар қаржы институттары белгілеген біліктілік талаптарына сәйкес тартылады.

7.3 Консультативтік қызметтер мен зерттеулерді жоспарлау кезінде шығындар көлемі қажетті ресурстар туралы, сондай-ақ консультациялық қызметтер көрсету жөніндегі сандық және қаржылық ақпарат негізінде негізделеді.

7.4 Шығындарда жобаны басқару және құрылысты қадағалау жөніндегі қызмет үдерісінде қолданылатын түрлердің жіктелуі, консультациялық қызметтер мен зерттеулердің құрамы айқындалады.

7.5 Консультациялық қызметтің көлемі мен құны олардың күрделілігіне, уақтылығына, сапасы мен көлеміне қарай айқындалады.

7.6 Консультациялық қызметтердің құны қызмет көрсетуге жұмсалатын жұмыс уақытының мөлшерін (адам-айларда) және тартылатын сарапшылардың біліктілігін ескере отырып, олардың жұмыс уақыты бірлігінің құнын есептеу негізінде айқындалады.

Консультацияның құны, ең алдымен, пысықталатын мәселенің күрделілігіне, сондай-ақ кеңесші сарапшының біліктілігіне байланысты.

7.7 Консультациялық қызметтер көрсету шеңберінде жобаның күрделілігі мен қажеттіліктеріне қарай құрылыстың барлық мерзіміне 1-қосымшаға сәйкес халықаралық және жергілікті келісімшарттарда жұмыс тәжірибесі бар сарапшыларды тарту көзделеді.

Сарапшыларың жалпы санын Қарыз алушы жолдың ұзындығына, жобаның күрделілігіне және инженерлік құрылыстардың (көпірлер, көлік айрықтары, су өткізу құбырлары) болуына қарай бекітеді.

7.8 Консалтингтік қызметтер көрсету кезінде мынадай шығындар ескеріледі: жалақы; үстеме шығындар (жабдықтарды, материалдарды жалға алу, сатып алу және амортизациялау, техникалық қызметкерлерге ақы төлеу, іссапар шығындары, пайда және т.б.); салықтар және міндетті төлемдер.

7.9 Консультациялық компаниялардың негізгі өлшем бірлігі сарапшы жұмысының адам-айлары болып табылады.

8 ЖБК және ҚҚК қызметтерінің құнын есептеу.

8.1 Қызметтер құнын есептеу.

Жоспарлы шығындарда жобаны басқару және құрылысты қадағалау жөніндегі қызмет үдерісінде қолданылатын түрлердің жіктелуі, консультациялық қызметтер мен зерттеулердің құрамы айқындалады.

Консультациялық қызметтің көлемі мен құны олардың күрделілігіне, уақтылығына, сапасы мен көлеміне қарай айқындалады.

8.2 Консалтингтік қызметтер көрсету кезінде мынадай шығындар ескеріледі: еңбекақы төлеу қоры, өтелетін шығындар, күтпеген шығындар.

Жоба шеңберінде консультациялық қызметтер көрсетуге арналған шығындардың калькуляциясына сәйкес жоспарлы шығынға сәйкес жалақыға ай сайынғы шығындар, салықтар (*зейнетақы қоры, табыс салығы медициналық сақтандыру, үстеме шығындар және т.б.*), ҚР облыстары бойынша іссапар шығындары және бүкіл кезеңге арналған өзге де шығындар кіреді.

Тартылатын қызметкерлердің қажетті санын және еңбекақы төлеу қорын есептеу кезінде негізге 2009 жылдан бастап осыған ұқсас жобалар шеңберінде жасалған келісімшарттардың негізінде есептелген 1– қосымшаға сәйкес деректер алынады. Мұндай есептеулер болмаған жағдайда, олар ұқсас халықаралық жобалардың деректерін ескере отырып орындалуы мүмкін.

Іске асыру мерзімі 1 жылдан асатын жобалар үшін шығындарды жоспарлау кезінде соңғы 3 жылдағы статистикалық деректер негізінде есептелген инфляцияның орташа деңгейіне индекстеу қолданылады.

8.3 Өтелетін шығындар (жалға алу, материалдарды сатып алу, іссапар шығындары, пайда және т.б.); салықтар және міндетті төлемдер. Күтпеген шығындар бұрын басқа төлем баптарында көзделмеген немесе күтпеген жағдайлар туындаған кезде жобаны іске асыруға байланысты барлық шығындарды қамтиды.

8.4 Есептеу келесі формула бойынша жүзеге асырылады:

$$S = W + V + I + U,$$

мұнда:

S – қызметтердің жалпы құны;

W – еңбекақы төлеу қоры;

V – жалпы өтелетін шығындар;

I – сақтандыру шығындары;

U – күтпеген шығындар сомасы;

8.5 Өтелетін шығындар:

1 сыйақы мөлшерлемелері, тұру және тәуліктік шығындар:

а) сарапшылардың сыйақы мөлшерлемелері осыған ұқсас келісімшарттар шеңберінде бұрын тартылған сарапшылардың мөлшерлемелері арасында орташаланған болып қабылданады және еңбекақы төлеу қоры төмендегі формула бойынша есептеледі:

$$W = R_m \times D_p \times N_e,$$

мұнда:

W – еңбекақы төлеу қоры;

R_m – бір айдағы мөлшерлеме (1– қосымшаға сәйкес);

D_p – жұмысты орындаудың жоспарлы ұзақтығы, ай;

N_e – сарапшылар саны.

Тапсырманың күрделілігі пысықтауға жұмсалатын уақыт мәселесінің мөлшеріне әсер етеді, ал біліктілік сарапшының айлық мөлшерлемесінің мөлшеріне тікелей әсер етеді.

б) жалға алу, іссапар және басқа да шығындарды қоса алғанда, өтелетін шығындардың қалған бөлігі шығындардың әртүрлі санаттарын біріктіретін жалпы формуламен есептеледі:

$$V = R_a + R_p + R_c + S_t,$$

мұнда:

V – жалпы өтелетін шығындар;

R_a – жалға алу шығындары;

R_p – материалдарды сатып алу шығындары;

S_t – негізгі қызметкерлердің әрбір сарапшысы үшін [1] негізінде есептелетін іссапар, тәуліктік шығындар;

R_c – байланыс шығындары.

в) тәуліктік іссапар кезінде әр күн үшін есептерді немесе жоспарлы кеңестерді тапсыру үшін көшпелі іс– шаралар шеңберінде өтеледі.

[1] шеңберінде өтелетін тәуліктік соманы есептеу үшін бұрын жасалған келісімшарттарды талдау негізінде айына бір шығу үшін орта есеппен 5 тәулік келетіні қабылданады.

Күнделікті іссапар шығындарының формуласы:

$$S_t = d \times r \times n,$$

мұнда:

d – іссапардағы күндер саны;

r – [1] негізінде тәуліктік шығындар мөлшерлемесі (тәуліктік, тұрғын үй, көлік және т.б.);

n – сарапшылар саны.

г) қонақ үйге өтелетін шығындар сомасын есептеу үшін осы формула да қолданылады. Іссапарға жіберу кезінде қонақүйлерде орналастыру шығындарына айына бір рет 5 тәуліктен Топ басшысы үшін 1 тәулікке 10 АЕК, іссапарға жіберу сәтінде қолданылып жүрген АЕК– ті қайта есептеуді ескере отырып, [1] 2– тарауына сәйкес қалғандары үшін 7 АЕК– тен артық емес шығындар көзделген;

д) жалға алу шығындары кеңсені, пәтерді және көлікті жалға алу шығындарынан тұрады. Жалға алу шығындарын (R_a) есептеу үшін келесі формуланы қолдануға болады:

$$R_a = C_k + C_a + O,$$

мұнда:

R_a – жалпы жалға алу шығындары;

C_k – пәтерді жалға алудың жалпы құны;

C_a – көлік құралдарын жалға алудың жалпы құны;

O – кеңсені жалға алудың жалпы құны.

Ұзақ уақыт бойы тұру: есептеулермен тұруды қамтамасыз ету үшін 1 сарапшыға 15 ш.м. есебінен жобаны іске асыру орны бойынша тұрақты тұруға арналған пәтерлер көзделеді.

Пәтерлерді жалға алу құнын есептеу үшін өңірдегі пәтерлерді жалға алудың 1 ш.м. үшін ең төменгі және ең жоғары құны арасындағы орташа мән қабылданады.

$$C_k = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

мұнда:

C_k – пәтерді жалға алудың жалпы құны;

$C_{\min}$ және $C_{\max}$ – ең төменгі және ең жоғары жалға алу мөлшерлемесі;

N – сарапшылар саны;

D – жалға алу айларының саны.

Автокөлік жалға алу: әр аймақ үшін автомобильдер саны және олардың құны формула бойынша есептеледі:

$$C_a = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

мұнда:

C_a – көлік құралдарын жалға алудың жалпы құны;

$C_{\min}$ және $C_{\max}$ – айына бір көлікті жалға алудың ең төменгі және ең жоғары мөлшерлемелері;

N – автомобильдер саны;

D – айлар саны.

Консультанттар үшін кеңсе бөлмесі жалға алынады, қажетті техника қамтамасыз етіледі.

Кеңсені жалға алу: кеңсені жалға алу құны мына формула бойынша есептеледі:

$$O = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times A \times D,$$

мұнда:

O – кеңсені жалға алудың жалпы құны;

$C_{\min}$ және $C_{\max}$ – 1 ш.м. үшін ең төменгі және ең жоғары жалға алу мөлшерлемелері;

A – ш.м. кеңсе алаңы;

D – айлардағы жалға алу ұзақтығы.

Байланыс: байланыс шығындары формула бойынша есептеледі:

$$R_c = \left(\frac{t_1 + t_2 + \dots + t_i}{n} \right) \times N \times D_p,$$

мұнда:

R_c – байланыс шығындары;

N – сарапшылар саны;

D_p – жұмысты орындаудың жоспарлы ұзақтығы, ай;

n – байланыс операторларының жалпы саны;

t_i – әр оператордың тарифі.

е) Көлік шығындары. Халықаралық ұшуды қоса алғанда, халықаралық және жергілікті авиатасымалдар үшін қажетті шығындар: халықаралық ұшулар саны жобаны іске асыру барысында жылына екі жаққа 2 сапар есебінен есептеледі, Астанаға жергілікті сапарлар – ай сайын. Ұшу құны кем дегенде 5 алыс бағытта талдау үшін алынған билеттер құнының орташа мәніне сүйене отырып қабылданады, мысалы: Солтүстік Американың, Азияның және Еуропаның ірі қалалары.

Халықаралық ұшулар: халықаралық рейстер үшін рейстер саны және олардың құны келесідей есептеледі:

$$A_{\text{int}} = C_{\text{tic}} \times P \times N,$$

мұнда:

A_{int} – халықаралық ұшулардың жалпы құны;

C_{tic} – бір билеттің құны;

P – жобалау кезеңінде бір сарапшының ұшу саны;
N – ұшулар көзделген сарапшылар саны.

Жергілікті сапарлар: есептер мен жоспарлы кездесулерге Астанаға іссапарлар үшін ай сайынғы шығындар осындай формула бойынша есептеледі.

Бұл формулалар барлық өтелетін шығындарды, соның ішінде күнделікті іссапарды қамтиды.

ж) Қызметкерлерді сақтандыру: сақтандыру шығындары жалақы қорының белгіленген пайызын құрауы немесе нормативтік актілерге негізделуі мүмкін.

з) Күтпеген шығындар: әдетте күтпеген жағдайларға арналған шығындардың жалпы сомасының 5–10% сақталады. Осы жоба бойынша түпкілікті көрсеткіш нақты қаржы институтының талаптарына сәйкес айқындалатын болады.

$$U=T \times 0.1,$$

мұнда:

U – күтпеген шығындар сомасы;

T – бюджеттің жалпы сомасы.

Күтпеген шығындар бұрын басқа төлем баптарында көзделмеген немесе күтпеген жағдайлар туындаған кезде жобаны іске асыруға байланысты барлық шығындарды қамтиды.

9 Жоба бойынша мониторинг және шығындарды асқару қызметтерінің құнын есептеу.

9.1 Қызмет құнын есептеу.

Қызмет көрсету кезінде мынадай шығындар ескеріледі: еңбекақы төлеу қоры, өтелетін шығындар, күтпеген шығындар.

Жоба шеңберінде қызмет көрсету шығындарының калькуляциясына сәйкес жоспарлы шығынға жалақыға ай сайынғы шығындар, салықтар (*зейнетақы қоры, табыс салығы, медициналық сақтандыру, үстеме шығындар және т.б.*), ҚР облыстары бойынша іссапар шығындары және бүкіл кезеңге арналған өзге де шығындар кіреді.

Тартылатын қызметкерлердің қажетті санын және еңбекақы төлеу қорын есептеу кезінде негізге 2009 жылдан бастап осыған ұқсас жобалар шеңберінде жасалған осы келісімшарттардың негізінде есептелген 1– қосымшаға сәйкес деректер алынады. Мұндай болмаған жағдайда есептеулер ұқсас халықаралық жобалардың деректерін ескере отырып орындалуы мүмкін.

Іске асыру мерзімі 1 жылдан асатын жобалар үшін шығындарды жоспарлау кезінде соңғы 3 жылдағы статистикалық деректер негізінде есептелген инфляцияның орташа деңгейіне индекстеу қолданылады.

9.2 Өтелетін шығындар (жалға алу, материалдарды сатып алу, іссапар шығындары, пайда және т.б.); салықтар және міндетті төлемдер. Күтпеген шығындар бұрын басқа төлем баптарында көзделмеген немесе күтпеген жағдайлар туындаған кезде жобаны іске асыруға байланысты барлық шығындарды қамтиды.

9.3 Оларды есептеу келесі формуламен жүзеге асырылады:

$$S = W + V + I + U,$$

мұнда:

S – қызметтердің жалпы құны;

W – еңбекақы төлеу қоры;

V – жалпы өтелетін шығындар;

I – сақтандыру шығындары;
U – күтпеген шығындар сомасы;
9.4 Өтелетін шығыстар:

1. Сыйақы мөлшерлемелері, тұру және тәуліктік шығындар:

а) сарапшылардың сыйақы мөлшерлемелері осыған ұқсас келісімшарттар шеңберінде бұрын тартылған сарапшылардың мөлшерлемелері арасында орташаланған болып қабылданады және еңбекақы төлеу қоры келесі формула бойынша есептеледі:

$$W = R_m \times D_p \times N_e,$$

мұнда:

W – еңбекақы төлеу қоры;
R_m – бір айдағы мөлшерлеме (1– қосымшаға сәйкес);
D_p – жұмысты орындаудың жоспарлы ұзақтығы, ай;
N_e – сарапшылар саны.

б) жалға алу, іссапар және басқа шығындарды қоса алғанда, өтелетін шығындардың қалған бөлігі шығындардың әртүрлі санаттарын біріктіретін жалпы формуламен есептеледі:

$$V = R_a + R_p + R_c + S_t,$$

мұнда:

V – жалпы өтелетін шығындар;
R_a – жалға алу шығындары;
R_p – материалдарды сатып алу шығындары;
S_t – негізгі қызметкерлердің әрбір сарапшысы үшін [1] негізінде есептелетін іссапар, тәуліктік шығындар;
R_c – байланыс шығындары.

в) тәуліктік іссапар кезінде әр күн үшін есептерді немесе жоспарлы кеңестерді тапсыру үшін көшпелі іс– шаралар шеңберінде өтеледі.

[1] шеңберінде өтелетін тәуліктік соманы есептеу үшін бұрын жасалған келісімшарттарды талдау негізінде айына бір шығу үшін орта есеппен 5 тәулік келетіні қабылданады.

Күнделікті іссапар шығындарының формуласы:

$$S_t = d \times r \times n,$$

мұнда:

d – іссапардағы күндер саны;
r – [1] негізінде тәуліктік шығындар мөлшерлемесі (тәуліктік, тұрғын үй, көлік және т. б.);
n – сарапшылар саны.

г) қонақ үйге өтелетін шығындар сомасын есептеу үшін осы формула да қолданылады. Іссапарға жіберу кезінде қонақүйлерде орналастыру үшін шығындарға іссапарға жіберу сәтінде қолданылып жүрген АЕК қайта есептеуді ескере отырып, [1] 2– тарауына сәйкес айына бір рет 5 тәуліктен 7 АЕК артық емес көзделеді;

д) жалға алу шығындары кеңсені, пәтерді және көлікті жалға алу шығындарынан тұрады. Жалға алу шығындарын (R_a) есептеу үшін келесі формуланы қолдануға болады:

$$R_a = C_k + C_a + O,$$

мұнда:

R_a – жалпы жалға алу шығындары;
 C_k – пәтерді жалға алудың жалпы құны;
 C_a – көлік құралдарын жалға алудың жалпы құны;
 O – кеңсені жалға алудың жалпы құны.

Ұзақ тұру: есептеулермен тұруды қамтамасыз ету үшін 1 сарапшыға 15 ш.м. есебінен жобаны іске асыру орны бойынша тұрақты тұруға арналған пәтерлер көзделеді.

Пәтерлерді жалға алу құнын есептеу үшін өңірдегі пәтерлерді жалға алудың 1 ш.м. үшін ең төменгі және ең жоғары құны арасындағы орташа мән қабылданады.

$$C_k = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

мұнда:

C_k – пәтерді жалға алудың жалпы құны;
 $C_{\min}$ және $C_{\max}$ – ең төменгі және ең жоғары жалға алу мөлшерлемесі;
 N – сарапшылар саны;
 D – жалға алу айларының саны.

Автокөлік жалға алу: әр аймақ үшін автомобильдер саны және олардың құны формула бойынша есептеледі:

$$C_a = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

мұнда:

C_a – көлік құралдарын жалға алудың жалпы құны;
 $C_{\min}$ және $C_{\max}$ – айына бір көлікті жалға алудың ең төменгі және ең жоғары мөлшерлемелері;
 N – автомобильдер саны;
 D – айлар саны.

Консультанттар үшін кеңсе бөлмесі жалға алынады, қажетті техника қамтамасыз етіледі.

Кеңсені жалға алу: кеңсені жалға алу құны мына формула бойынша есептеледі:

$$O = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times A \times D,$$

мұнда:

O – кеңсені жалға алудың жалпы құны;
 $C_{\min}$ және $C_{\max}$ – 1 ш.м. үшін ең төменгі және ең жоғары жалға алу мөлшерлемелері;
 A – ш.м. кеңсе ауданы;
 D – айлардағы жалға алу ұзақтығы.

Байланыс: байланыс шығындары формула бойынша есептеледі:

$$R_c = \left(\frac{t_1 + t_2 + \dots + t_i}{n} \right) \times N \times D_p,$$

мұнда:

R_c – байланыс шығындары;

N – сарапшылар саны;

D_p – жұмысты орындаудың жоспарлы ұзақтығы, ай;
 n – байланыс операторларының жалпы саны;

t_i – әр оператордың тарифі.

е) Қызметкерлерді сақтандыру: сақтандыру шығындары жалақы қорының белгіленген пайызын құрауы немесе нормативтік актілерге негізделуі мүмкін.

з) Күтпеген шығындар: әдетте күтпеген шығындардың жалпы сомасының 5–10% сақталады. Осы жоба бойынша түпкілікті көрсеткіш нақты қаржы институтының талаптарына сәйкес айқындалатын болады.

$$U = T \times 0.1,$$

мұнда:

– U – күтпеген шығындар сомасы;

– T – бюджеттің жалпы сомасы.

Күтпеген шығындар бұрын басқа төлем баптарында көзделмеген немесе күтпеген жағдайлар туындаған кезде жобаны іске асыруға байланысты барлық шығындарды қамтиды.

10 Институционалдық даму жөніндегі қызметтер.

Институционалдық даму бойынша қызметтің шығындарын есептеу мынадай формула бойынша жүзеге асырылады:

$$S = W + V + I + U,$$

мұнда:

S – Қызметтердің жалпы құны;

W – Еңбекке ақы төлеу қоры;

V – жалпы өтелетін шығындар;

I – сақтандыру шығындары;

U – күтпеген шығындар сомасы.

Қосымша сарапшыларды ескере отырып, еңбекақы қорын есептеу формуласы:

$$W = R_m \times D_p \times N_e,$$

W – Еңбекке ақы төлеу қоры;

R_m – бір айдағы мөлшерлеме (1– қосымшаға сәйкес);

D_p – жұмысты орындаудың жоспарлы ұзақтығы, ай;

N_e – сарапшылар саны.

б) жалға алу, іссапар және басқа шығындарды қоса алғанда, өтелетін шығындардың қалған бөлігі шығындардың әртүрлі санаттарын біріктіретін жалпы формуламен есептеледі:

$$V = R_a + R_p + R_c + S_t + M + T + D_s,$$

мұнда:

V – жалпы өтелетін шығындар;

R_a – жалға алу шығындары;

R_p – материалдарды сатып алу шығындары;

S_t – негізгі қызметкерлердің әрбір сарапшысы үшін [1] негізінде есептелетін іссапар, тәуліктік шығындар;

M – кездесулер мен келісулерге арналған шығындардың жалпы сомасы.

T – жалпы оқыту шығындары;

D_s – әзірлеудің жалпы құны;

R_c – байланыс шығындары.

в) тәуліктік іссапар кезінде әр күн үшін есептерді немесе жоспарлы кеңестерді тапсыру үшін көшпелі іс– шаралар шеңберінде өтеледі.

[1] шеңберінде өтелетін тәуліктік соманы есептеу үшін бұрын жасалған келісімшарттарды талдау негізінде айына бір шығу үшін орта есеппен 5 тәулік келетіні қабылданады.

Күнделікті іссапар шығындарының формуласы:

$$S_t = d \times r \times n,$$

мұнда:

d – іссапардағы күндер саны;

r – [1] негізінде тәуліктік шығындар мөлшерлемесі (тәуліктік, тұрғын үй, көлік және т.б.);

n – сарапшылар саны.

г) қонақ үйге өтелетін шығындар сомасын есептеу үшін осы формула да қолданылады. Іссапарға жіберу кезінде қонақүйлерде орналастыру үшін шығындарға іссапарға жіберу сәтінде қолданылып жүрген АЕК қайта есептеуді ескере отырып, [1] 2– тарауына сәйкес айына бір рет 5 тәуліктен 7 АЕК артық емес көзделеді;

д) жалға алу шығындары кеңсені, пәтерді және көлікті жалға алу шығындарынан тұрады. Жалға алу шығындарын (R_a) есептеу үшін келесі формуланы қолдануға болады:

$$R_a = C_k + C_a + O,$$

мұнда:

R_a – жалпы жалға алу шығындары;

C_k – пәтерді жалға алудың жалпы құны;

C_a – көлік құралдарын жалға алудың жалпы құны;

O – кеңсені жалға алудың жалпы құны.

Ұзақ тұру: есептеулермен тұруды қамтамасыз ету үшін 1 сарапшыға 15 ш.м. есебінен жобаны іске асыру орны бойынша тұрақты тұруға арналған пәтерлер көзделеді.

Пәтерлерді жалға алу құнын есептеу үшін өңірдегі пәтерлерді жалға алудың 1 ш.м. үшін ең төменгі және ең жоғары құны арасындағы орташа мән қабылданады.

$$C_k = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

мұнда:

C_k – пәтерді жалға алудың жалпы құны;

$C_{\min}$ және $C_{\max}$ – ең төменгі және ең жоғары жалға алу мөлшерлемесі;

N – сарапшылар саны;

D – жалға алу айларының саны.

Автокөлікті жалға алу: әр аймақ үшін автомобильдер саны және олардың құны формула бойынша есептеледі:

$$C_a = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

мұнда:

C_a – көлік құралдарын жалға алудың жалпы құны;
 $C_{\min}$ және $C_{\max}$ – айына бір көлікті жалға алудың ең төменгі және ең жоғары мөлшерлемелері;
 N – автомобильдер саны;
 D – айлар саны.

Консультанттар үшін кеңсе бөлмесі жалға алынады, қажетті техника қамтамасыз етіледі.

Кеңсені жалға алу: кеңсені жалға алу құны мына формула бойынша есептеледі:

$$O = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times A \times D,$$

мұнда:

O – кеңсені жалға алудың жалпы құны;
 $C_{\min}$ және $C_{\max}$ – 1 ш.м. үшін ең төменгі және ең жоғары жалға алу мөлшерлемелері;
 A – ш.м. кеңсе ауданы;
 D – айлардағы жалға алу ұзақтығы.

Байланыс: байланыс шығындары формула бойынша есептеледі:

$$R_c = \left(\frac{t_1 + t_2 + \dots + t_i}{n} \right) \times N \times D_p,$$

мұнда:

R_c – байланыс шығындары;

N – сарапшылар саны;

D_p – жұмысты орындаудың жоспарлы ұзақтығы, ай;

n – байланыс операторларының жалпы саны;

t_i – әр оператордың тарифі.

е) Көлік шығындары. Халықаралық ұшуды қоса алғанда, халықаралық және жергілікті авиатасымалдар үшін қажетті шығындар: халықаралық ұшулар саны жобаны іске асыру барысында жылына екі жаққа 2 сапар есебінен есептеледі, Астанаға жергілікті сапарлар – ай сайын. Ұшу құны кем дегенде 5 алыс бағытта талдау үшін алынған билеттер құнының орташа мәніне сүйене отырып қабылданады, мысалы: Солтүстік Американың, Азияның және Еуропаның ірі қалалары.

Халықаралық ұшулар: халықаралық ұшулар үшін ұшулар саны және олардың құны келесідей есептеледі:

$$A_{\text{int}} = C_{\text{tic}} \times P \times N,$$

мұнда:

A_{int} – халықаралық рейстердің жалпы құны;

C_{tic} – бір билеттің құны;

P – жобалау кезеңінде бір сарапшының ұшу саны;

N – ұшулар көзделген сарапшылардың саны.

Жергілікті сапарлар: есептер мен жоспарлы кездесулерге Астанаға іссапарлар үшін ай сайынғы шығындар осындай формула бойынша есептеледі.

Бұл формулалар барлық өтелетін шығындарды, оның ішінде күнделікті іссапарды қамтиды.

ж) Қызметкерлерді сақтандыру: сақтандыру шығындары жалақы қорының белгіленген пайызын құрауы немесе нормативтік актілерге негізделуі мүмкін.

Жобалық кездесулер және мүдделі тараптармен келісу

Институционалдық компонент шеңберінде әзірленген нормативтік құжаттарды талқылауға және келісуге байланысты кездесулер мен іс–шараларды ұйымдастыруға арналған шығындар.

Мұндай шығындарды есептеу формуласы:

$$M = C_m \times V,$$

мұнда:

M – кездесулер мен келісулерге арналған шығындардың жалпы сомасы.

C_m – бір кездесудің орташа құны (үй–жайларды жалға алуды, тамақтануды ұйымдастыруды, көлік шығындарын және т.б. қоса алғанда).

V – жобада жоспарланған кездесулердің немесе келісімдердің жалпы саны.

Бұл шығындар консультанттар мен мүдделі тараптар (қарыз алушы, министрліктер, басқа серіктестер) арасындағы тиімді үйлестіруді қамтамасыз ету және нормативтік құжаттар мен ұсыныстарды талқылау және бекіту үшін қажет.

Институционалдық компонентті ескере отырып өтелетін шығындар

Тренингтер мен оқытулар: қарыз алушыға және оның қызметкерлеріне білім беру үшін қажетті тренингтер мен семинарлар өткізу.

Есептеу формуласы:

$$T = R_{\text{train}} \times P \times N_{\text{mes}},$$

мұнда:

T – жалпы оқыту шығындары;

R_{train} – бір қатысушыға арналған мөлшерлеме;

P – оқыту іс–шараларының саны;

N_{mes} – қатысушылар саны.

Сандық жүйелер және бағдарламалық жасақтама: ақпараттық жүйелерді әзірлеуге және оларды қолданыстағы дерекқорлармен біріктіруге арналған шығындар.

Әзірлеу құнын есептеу формуласы:

$$D_s = R_d \times H,$$

мұнда:

D_s – әзірлеудің жалпы құны;

R_d – әзірлеушінің мөлшерлемесі;

H – әзірлеу сағаттарының саны.

Күтпеген және әкімшілік шығындар

Нормативтік базадағы өзгерістерді және институционалдық міндеттерге байланысты күтпеген шығындарды есепке алу үшін қызметтердің жалпы құнының 5–10% мөлшерінде резервтік шығындарды қосу қажет. Бұл резерв нормативтік құжаттарды келісуге, жаңа стандарттарды бейімдеуге және қажетті консультациялар өткізуге қосымша шығындарды

жабуға арналған. Осы жоба бойынша түпкілікті көрсеткіш нақты қаржы институтының талаптарына сәйкес айқындалатын болады.

$$U_{inst} = 0,1 \times T_{total},$$

мұнда:

U_{inst} – институционалдық компонентке арналған резерв;

T_{total} – шығындардың жалпы сомасы.

11 Қорытынды ережелер

11.1 Осы ВЕЖ халықаралық стандарттар мен қаржы институттарының талаптарын сақтауды кепілдендіре отырып, қарыз жобаларын іске асыру кезінде консультациялық қызметтердің құнын есептеуге құрылымдық тәсілді қамтамасыз ету үшін әзірленген. Бұл есептеуді қолдану білікті орындаушыларды таңдауға, тәуекелдерді азайтуға және жобаның сәтті орындалуын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Консультанттарды тарту құнын
анықтау жөніндегі нұсқаулыққа
1– қосымша

**2009 жылдан бастап қол қойылған келісімшарттардың деректері негізінде
есептелген ВЕЖ бойынша есептеуде пайдалану үшін сарапшылардың орташа
мөлшерлемелері**

Лауазымы	Негізгі	Қосалқы	Максималды мөлшерleme (ай), АЕК
Халықаралық келісімшарттарда тәжірибесі бар сарапшылар			
Топ жетекшісі/Жоба жетекшісі (ЖБК, ИК, ҚТК)	1		2 150
Топ жетекшісі/Жоба жетекшісі (ҚҚК)	1		3 068
Келісімшарт жөніндегі маман	1		1 496
Сатып алу жөніндегі маман	1		927
Еуро RAP аға инженері	1		2 610
Деректерді өңдеу жөніндегі маман	1		1 837
Құрылыс және сапаны қамтамасыз ету жөніндегі маман	1		804
Жол коммуникациялары жөніндегі инженер	1		1 667
Ақпараттық жүйелерді дамыту жөніндегі маман	1		2 289
Басшының көмекшісі		1	1810
Жергілікті келісімшарттарда тәжірибесі бар сарапшылар			
Жоба басшысының орынбасары / Инженер– жолшы (резидент/резидент емес)	1		1 533
Жасанды құрылыстар жөніндегі инженер	1		634
Сапа және материалдар жөніндегі инженер	1		1 109
Жол қозғалысы қауіпсіздігі жөніндегі инженер	1		825
Жол қозғалысы қауіпсіздігін талдау жөніндегі инженер	1		331
Инженер құрылысшы	1		471
Инженер– жолшы	1		548
Көлемі жөніндегі инженер / Инженер сметашы	1		482
Геодезияшы	1		431
Зертханашы	1		237
ЗКҚ маманы	1		1 079
Қаржылық басқару жөніндегі маман	1		445
Әлеуметтік қорғау шаралары жөніндегі маман	1		528

Экологиялық қорғау шаралары жөніндегі маман	1		558
Қоршаған ортаны қорғау жөніндегі маман	1		800
Қоныс аудару жөніндегі маман	1		826
Қоғаммен байланыс жөніндегі маман	1		473
Инвестициялық жоспар жөніндегі маман	1		3089
Жол қозғалысы қауіпсіздігі бойынша нормативтік– техникалық құжаттама жөніндегі маман	1		857
Жолдарды күтіп– ұстау жөніндегі маман	1		939
Жол құрылысы саласындағы баға белгілеу жөніндегі маман	1		911
Көлік экономисі және қаржыгер	1		807
Эколог	1		816
Заңгер	1		715
Кеңсе менеджері		1	247
Аудармашы		1	271
Басшының көмекшісі		1	1810
Геодезияшының көмекшісі		1	210
Кеңсе менеджерінің көмекшісі/қойма басшысы		1	79
Күзет		1	76
Барлығы	33	6	

Библиография
(анықтама)

[1] Бюджет қаражаты есебінен, оның ішінде шет мемлекеттерге қызметтік іссапарларға арналған шығындарды өтеу қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 11 мамырдағы № 256 қаулысы.

**МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ**

ВЕДОМСТВЕННЫЙ СВОД ПРАВИЛ

**ОПРЕДЕЛЕНИЕ СТОИМОСТИ УСЛУГ
КОНСУЛЬТАНТОВ ПРИ РЕАЛИЗАЦИИ ЗАЙМОВЫХ ПРОЕКТОВ**

ВСП РК 4.1.4-001-2024

Издание официальное

Астана 2024

ПРЕДИСЛОВИЕ

РАЗРАБОТАН

АО «Казахстанский дорожный научно–
исследовательский институт» (АО
«КаздорНИИ»)

УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ

Приказом и.о.Председателя Комитета
автомобильных дорог Министерства
транспорта РКот «12» декабря 2024 г.
№ 152.

СОГЛАСОВАН

Акционерным обществом «НК
«ҚазАвтоЖол» от «05» декабря 2024г. №
03-01/12-01/4025-И.

РГП на ПХВ «Национальный центр
качества дорожных активов» от «05»
декабря 2024г. № 03/1988.

Содержание

1	Область применения.....	4
2	Нормативные ссылки	4
3	Термины и определения.....	6
4	Список сокращений:.....	8
5	Основные положения	8
6	Основные принципы.....	12
7	Расчет стоимости услуг привлекаемых экспертов	13
8	Расчет стоимости услуг КУП и КНС	14
9	Расчет стоимости услуг по мониторингу и управлению затратами по проекту.....	17
10	Услуги по институциональному развитию.	20
11	Заключительные положения.....	23
	Приложение	25
	Библиография	27

ВЕДОМСТВЕННЫЙ СВОД ПРАВИЛ

ОПРЕДЕЛЕНИЕ СТОИМОСТИ УСЛУГ КОНСУЛЬТАНТОВ ПРИ РЕАЛИЗАЦИИ ЗАЙМОВЫХ ПРОЕКТОВ

---

1 Область применения

Действие настоящего ведомственного свода правил (далее–ВСП) распространяется на консультационные услуги в рамках привлеченных займов финансовых институтов для строительства/реконструкции и ремонта автомобильных дорог общего пользования в Республике Казахстан.

ВСП применяется государственными органами, предприятиями и организациями в пределах их компетенции, осуществляющими регулятивные и реализационные функции в сфере автомобильных дорог.

Описанные в настоящем ВСП принципы, правила и процедуры относятся ко всем контрактам на консультационные услуги, полностью или частично финансируемые за счет займов финансовых институтов.

2 Нормативные ссылки

2.1. Для применения настоящего ВСП необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

Закон Республики Казахстан от 11 февраля 2014 года № 172–V «О ратификации Соглашения между Республикой Казахстан и Европейским Банком Реконструкции и Развития относительно сотрудничества и деятельности Европейского Банка Реконструкции и Развития в Республике Казахстан».

Закон Республики Казахстан от 14 мая 2020 года № 328–VI «О ратификации Рамочного соглашения о партнерстве (поправки и дополнения к Рамочному соглашению о партнерстве между Правительством Республики Казахстан и Азиатским Банком Развития по усилению сотрудничества в целях экономической диверсификации, устойчивому развитию и всеобъемлющему росту Республики Казахстан от 4 мая 2014 года)».

Закон Республики Казахстан от 16 июля 2001 года № 242–II «Об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности в Республике Казахстан».

Закон Республики Казахстан от 17 июля 2001 года № 245 «Об автомобильных дорогах».

Постановление Правительства Республики Казахстан от 11 мая 2018 года № 256 Об утверждении Правил возмещения расходов на служебные командировки за счет бюджетных средств, в том числе в иностранные государства.

Приказ Министра национальной экономики Республики Казахстан от 5 декабря 2014 года № 129 «Об утверждении Правил разработки или корректировки, проведения необходимых экспертиз инвестиционного предложения государственного инвестиционного проекта, а также планирования, рассмотрения, отбора, мониторинга и оценки реализации бюджетных инвестиций и определения целесообразности бюджетного кредитования».

Руководство по отбору и найму консультантов заемщиками всемирного банка по займам МБРР и кредитам, и грантам МАР, Международный банк реконструкции и развития, 2011 год.

Руководство по закупкам для заемщиков АБР товары, работы, консультационные и иные (не консультационные) услуги, Азиатский банк развития, 2017г..

Руководящие принципы для закупки консультационных услуг в рамках финансирования проектов IsDB, Исламский банк развития, 2018г..

Постановление Правительства Республики Казахстан от 11 мая 2018 года № 256 Об утверждении Правил возмещения расходов на служебные командировки за счет бюджетных средств, в том числе в иностранные государства.

Контракт на услуги консультанта №2009–WB/PMC от 08.12.2009г. между КАД МТК РК и «SNC Lavalin International Inc.» в ассоциации с АО «КаздорНИИ».

Контракт на консультационные услуги №2017–1–WB/CS от апреля 2018 года между КАД МИР РК и Совместным предприятием Dongsung Engineering Co., LTD & Dasan Consultants Co., LTD.

Контракты на оказание консультационных услуг №EBRD/CSC/1–05/2022 от 06.05.2022г., №EBRD/CSC/2–05/2022 от 06.05.2022г. и №EBRD/CSC/3–05/2022 от 06.05.2022г. между АО «НК «ҚазАвтоЖол» и Совместным предприятием Dohwa Engineering и Co., LTD и ТОО «M50 Consulting Group».

Контракт на оказание консультационных услуг №01–ABD/CSC–2017 от 06.09.2017г. между КАД МИР РК и Dongsung Engineering Co., LTD совместно с субконсультантом «Жол–Сапа».

Контракт для консультационных услуг №001–ABD/PMC–2013 от 22 апреля 2013 года между КАД МТК РК и ТОО «Жол–Сапа».

Контракт на оказание консультационных услуг №01–PIS/EBRD–2021 от 15 ноября 2021 года между АО «НК «ҚазАвтоЖол» и АО «КаздорНИИ» совместно с субконсультантом ТОО «Alash Orda Consulting Group».

Контракт для консультационных услуг №01–IDB/PMC–2009 от 23.12.2009г. между КАД МТК РК и «Minconsult SDN BHD» совместно с ТОО «НИИ ТК».

Контракт для консультационных услуг №б/н от 10 ноября 2009г. между КАД МТК РК и «SAI Consulting Engineers Pvt. Ltd.» совместно с «BEETS Consulting Services Ltd.», «CAIC Consulting», «UBI Consulting».

Контракт на оказание консультационных услуг №EWRP/PMC–2019 от мая 2019г. между КАД МИИР РК и АО «НК «ҚазАвтоЖол».

Контракт на консультационные услуги б/н от 21.08.2013г. между КАД МТК РК и АО «КаздорНИИ» совместно с субконсультантом ТОО «САПА–СЗ».

Контракт на оказание консультационных услуг № EBRD/PIS–01/2022 от 27.01.2022г. между АО «НК «ҚазАвтоЖол» и АО «КаздорНИИ» совместно с субконсультантом ТОО «Alash Orda Consulting Group».

Контракт на оказание консультационных услуг №01–PIS/EBRD–2021 от 03.12.2021г. между АО «НК «ҚазАвтоЖол» и «SMEC International Ptv. Ltd».

Контракт на оказание консультационных услуг №2017–1–WB/CS от 20.12.2017г. между КАД МИР РК и «IRD Engineering S.R.L.».

Контракт на оказание консультационных услуг №CSC–AKRP/C S/QCBS01 от 30.10.2020г. между АО «НК «ҚазАвтоЖол» и Dongsung Engineering Co., LTD совместно с субконсультантом ZS Engineering LLP.

Контракт на оказание консультационных услуг №02–ABD/CSC–2017 от 06.09.2017г. между КАД МИР РК и Dongsung Engineering Co., LTD совместно с ТОО «Жол–Сапа».

Договор на оказание консультационных услуг №03–CSC/EBRD–2019 от 22.01.2020г. между АО «НК «ҚазАвтоЖол» и Совместным предприятием «Renardet S.A.», «Aarvee

Associates Architects Engineers & Consultants Pvt. Ltd.» и ТОО «ZS Engineering» (участки 693–753км, 753–833км).

Договор на оказание консультационных услуг №01–CSC/EBRD–2019 от 26.09.2019г. между АО «НК «ҚазАвтоЖол» и Совместным предприятием «Renardet S.A.» и «Aarvee Associates Architects Engineers & Consultants Pvt. Ltd.» (участки 616–648км, 648–693км).

Договор на оказание консультационных услуг №02–CSC/EBRD–2019 от 14 ноября 2019г. между АО «НК «ҚазАвтоЖол» и Совместным предприятием «Egis International» и ТОО «CS Consultants».

Контракт на оказание консультационных услуг № EWRP/QCBS/CWSPN/ 01–2017 от марта 2019 года между КАД МИИР РК и «ISAN Corporation» совместно с субконсультантом ТОО «Жол–Сапа».

Контракт на услуги консультанта № EWRP/QCBS–2019/EURISAP от 30.12.2019г. между КАД МИИР РК и «Swedish National Road Consulting AB» в ассоциации с субконсультантом «QAZAQ Research Institute for Road Traffic Safety».

Контракт на оказание консультационных услуг №CSP–03 от 15.01.2020г. между КАД МИИР РК и Совместное предприятие «SPT – Studi E Pianificazione Del Territorio S.R.I.» и АО «КаздорНИИ».

Контракт для консультационных услуг №01–ADB/ITS–2011 от 02.12.2011г. между КАД МТК РК и «ISAN Corporation» в ассоциации с Корейским Институтом Транспорта, «Daeyeong Ubitech Co.Ltd» и ТОО «КазНИИПИ Дортранс».

Контракт на оказание консультационных услуг №2009–WB/ISCS от февраля 2011г. между КАД МТК РК и «Egis Becom International».

Контракт на консультационные услуги № EWRP/CS–01–2016 от 15.02.2016г. между КАД МИР РК и Совместное предприятие «Grusamar Ingeneria y Consulting S.L.U.», «CIESM–Intevia S.A. Unipersonal» и «Central Asia International Consulting».

Соглашение о предоставлении консалтинговых услуг б/н от 29.10.2012г. между МТК РК и Международной финансовой корпорацией.

Контракт на оказание консультационных услуг №SWRP–CS–2013/Road Assets Mngmnt от 01.04.2015г. между КАД МИР РК и «S.P.T. – STUDI E PIANIFICAZIONE DEL TERRITORIO –S.R.I.» в ассоциации с «Asia Great».

Контракт на оказание консультационных услуг №SWRP–CS–2019/RoadSafety от 13.12.2019г. между КАД МИИР РК и «S.P.T. – STUDI E PIANIFICAZIONE DEL TERRITORIO –S.R.I.».

Контракт на услуги консультанта №EWRP/QCBS–2020/RoadSectorReform от 19.10.2020г. КАД МИИР РК и Совместное предприятие «JV CONSULTING ENGINEERS GROUP LTD. (CEG) & INGEROSEC CORPORATION (ISEC)».

Контракт на услуги консультанта №2009–1– WB/CS от 08.02.2010г. между КАД МТК РК и «Roughton International Ltd.» с субконсультантом «DBUK».

Контракт на услуги консультанта №2009–2– WB/CS от 12.02.2010г. между КАД МТК РК и Dongsung Engineering Co., LTD совместно с ТОО «Жол–Сапа».

Контракт на услуги консультанта №2009–4– WB/CS от 12.02.2010г. между КАД МТК РК и «ISAN Corporation» совместно с ТОО «Жол–Сапа».

Контракт на услуги консультанта №2009–3– WB/CS от 12.02.2010г. между КАД МТК РК и ТОО «Каздорпроект».

3 Термины и определения

В настоящем ВСП используются следующие термины с соответствующими определениями:

Автомобильная дорога – комплекс инженерных сооружений, предназначенных для движения автомобилей, обеспечивающий непрерывное, безопасное движение автомобилей и других транспортных средств с установленными скоростями, нагрузками, габаритами, а также участки земель, предоставленные для размещения этого комплекса (земли транспорта), и воздушное пространство над ними в пределах установленного габарита.

Заемщик – это ответственная сторона, привлекающая заемные средства для реализации значимых проектов, соответствующих международным стандартам и направленных на достижение долгосрочных целей устойчивого развития.

Заказчик – Государственные органы, государственные учреждения, а также государственные предприятия, юридические лица, пятьдесят и более процентов голосующих акций (долей участия в уставном капитале) которых принадлежат государству, и аффилированным с ними юридическим лицам, а также субъекты хозяйственной деятельности, которым выделяются средства (или имеющие для этих целей собственные средства) для осуществления строительства автомобильных дорог.

Институциональное развитие – это процесс совершенствования и укрепления институциональных структур и механизмов, который направлен на повышение их эффективности, устойчивости и способности достигать поставленных целей в различных областях, таких как экономика, управление, социальное развитие и прочее. Этот процесс предполагает формирование или реформирование формальных и неформальных правил, процедур, культурных норм и структур, которые определяют поведение организаций и обеспечивают поддержку социально-экономических изменений.

Контракт FIDIC – унифицированные документы, разработанные Международной ассоциацией инженеров-консультантов с целью регулирования отношений участников международной инвестиционно-строительной деятельности. Использование определенного издания одного из типовых контрактов FIDIC является требованием финансовых институтов в финансируемых ими строительных проектах.

Консультант – это юридическое лицо, привлекаемое для оказания профессиональных услуг, направленных на управление проектом и сопровождению, услуги по институциональному развитию, а также надзор за строительством проекта и контроль затрат, с проведением технических, институциональных, финансовых и иных видов анализа. Консультант осуществляет свою деятельность на основе контрактов, заключённых между ним и Заемщиком, с целью обеспечения эффективной реализации проектов, финансируемых за счёт заемных средств финансовых институтов.

Руководство по отбору и найму консультантов – документ, определяющий политику и процедуру финансовых институтов в области отбора, найма консультантов для проекта в соответствии с положениями Соглашения о займе.

Финансовые институты – юридические лица, организации, осуществляющие отдельные виды банковских операций.

Эксперт, имеющий опыт на международных контрактах – это признанный специалист с высоким уровнем знаний и опыта, работающий на международной арене, участвующий в трансграничных проектах, консультирующий в соответствии с международными стандартами, обладающий глубоким пониманием своей профессиональной области, межкультурными компетенциями и способностью адаптировать решения к глобальным и локальным условиям, что делает его рекомендации ценными и соответствующими мировым требованиям и нормам.

Эксперт, имеющий опыт на местных контрактах – это квалифицированный специалист с глубокими знаниями и опытом в своей профессиональной области, который работает в рамках нашей страны.

Месячный расчетный показатель (МРП) – это коэффициент для исчисления

пособий и иных социальных выплат, а также для применения штрафных санкций, налогов и других платежей в соответствии с законодательством Республики Казахстан, устанавливаемый законом о бюджете на соответствующий год.

Нормативно–технические документы – действующие государственные и отраслевые стандарты, технические условия, отраслевые руководящие документы, правила и т. д. на территории Республики Казахстан.

Подрядчик – юридическое лицо, имеющее соответствующее разрешение (лицензия, аккредитация и т.д.) на соответствующий вид деятельности, заключаемому с Заказчиком в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

4 Список сокращений:

ВСП – Ведомственный свод правил;
КУП – Консультант по управлению проектом;
КНС – Консультант по надзору за строительством;
ИК – Институциональный компонент;
ФТК – Финансово–технический консультант;
КАД МТК РК – Комитет автомобильных дорог Министерства транспорта и коммуникации Республики Казахстан;
КАД МИИР РК – Комитет автомобильных дорог Министерства индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан;
КАД МИР РК – Комитет автомобильных дорог Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан;
МБРР – Международный банк реконструкции и развития;
МАР – Международная ассоциация развития;
АБР – Азиатский банк развития;
IsDB/ИБР – Islamic Development Bank/Исламский банк развития;
АО «НК «ҚазАвтоЖол» – Акционерное общество «Национальная компания «ҚазАвтоЖол»;
АО «КаздорНИИ» – Акционерное общество «Казахстанский дорожный научно–исследовательский институт».

5 Основные положения

5.1 При получении государственных и негосударственных займов в финансовых институтах одним из основных условий заключения Соглашения о займе между Заемщиком и финансовым институтом является обязательное включение в бюджет расходов на техническую помощь, закупку товаров, обучение, консультационные услуги по управлению проектом и сопровождению (далее – КУП), услуги по институциональному развитию, а также надзор за строительством проекта (далее – КНС).

5.2 Данный ВСП описывает затраты, задачи и требования к привлекаемым экспертам, которые участвуют в реализации инфраструктурных проектов, финансируемых за счет займов, предоставляемых финансовыми институтами.

5.3 Целью КУП является повышение эффективности реализации проекта и поддержка деятельности Заемщика посредством привлечения экспертов с опытом управления строительными проектами.

5.4 Основные функции – повышение эффективности реализации проекта, поддержка проектной компании и мониторинг работ по проекту.

5.5 Руководитель проекта КУП должен соответствовать следующим требованиям квалификации и опыта согласно типовым стандартам финансовых институтов:

Лицензированный инженер–строитель с высшим профильным образованием в сфере строительства;

Не менее 15 лет опыта в дорожном строительстве, из которых как минимум 5 лет – в управлении дорожными проектами;

Опыт работы в роли руководителя проекта в минимум двух дорожных инвестиционных проектах;

Послужной список успешно завершенных проектов аналогичного характера;

Наличие сертификатов FIDIC и подтвержденный практический опыт их применения в течение не менее 5 лет;

Знание международных стандартов проектирования и строительства дорог, применяемых в рамках контрактов FIDIC;

Значительный опыт в решении претензий и урегулировании споров по контрактам на строительные работы, особенно в области дорожного строительства;

Опыт работы в аналогичных географических районах;

Знание письменного и устного английского языка;

Знание местного языка (рассматривается как преимущество);

Навыки управления рисками и бюджетом;

Подтвержденный международный опыт.

5.6 Целью КНС является проведение необходимой оценки и контроля качества работ, координация всех инженерных решений, включая корректировку проектных решений при необходимости или в случае, если это потребуется для надлежащего исполнения контракта.

5.7 Основная функция – обеспечение поддержки заказчика в реализации проекта, включая контроль качества и безопасности выполняемых работ.

5.8 Требования к квалификации — наличие значительного опыта работы на аналогичных проектах и успешное выполнение функций инженера–резидента.

5.9 Руководитель группы КНС должен соответствовать следующим требованиям квалификации и опыта:

Инженер–дорожник с не менее 15–летним опытом работы, включая задания в развивающихся странах;

Не менее 7 лет опыта работы на руководящих должностях;

Широкий опыт в надзоре за строительными работами автодорог с асфальтобетонным и цементобетонным покрытием;

Глубокое знание контрактов FIDIC и подтвержденный практический опыт их применения в течение не менее 10 лет.

5.10 Цель мониторинга и управления затратами (финансово–технический консультант) заключается в следующем:

Контроль обоснованности, своевременности и соответствия смете расходов по проекту;

Контроль за наличием всей необходимой документации по проекту в соответствии с требованиями законодательства Республики Казахстан;

Контроль над надлежащим исполнением договоров/контрактов, заключенных Заемщиком в рамках реализации проекта, включая качество выполняемых работ, предоставляемых услуг и поставляемого оборудования, в соответствии с условиями заключенных договоров/контрактов с третьими лицами (поставщики, подрядчики и другие).

5.11 Основные задачи услуги по мониторингу и управлению затратами (финансово–технический консультант):

4.11.1. Мониторинг и управление затратами:

Контроль сметы расходов по проекту: предоставление рекомендаций по утвержденной смете и анализ обязанностей участников контрактов для проверки их функций и полномочий;

Проверка и оценка условий контрактов: анализ заключенных или запланированных контрактов с подрядчиками/поставщиками на соответствие законодательству Республики Казахстан, смете расходов и условиям финансирования проекта.

4.11.2. Техническая и проектная документация:

Проверка технической и проектно–сметной документации, включая: проектно–сметную документацию;

технические спецификации и графики выполнения работ;

разрешительные документы от государственных органов;

Контроль качества материалов: проверка строительных материалов и оборудования на соответствие нормативным требованиям.

4.11.3. Контроль выполнения строительных работ:

Контроль соблюдения правил хранения и складирования материалов и оборудования;

Проверка исполнительной документации, включая оценку точности геодезических схем и конструкций;

Контроль соблюдения проектных решений, сроков строительства и требований нормативов в области архитектуры и строительства;

Обеспечение соблюдения подрядчиком правил техники безопасности, охраны труда и защиты окружающей среды;

Оценка темпов производства работ, комплектации объектов материальными ресурсами, техническими средствами и квалифицированной рабочей силой.

4.11.4. Управление изменениями и рисками:

Контроль устранения дефектов в проектно–сметной документации с документированием изменений;

Анализ дополнительных объемов работ на необходимость и обоснованность стоимости;

Оценка рисков, влияющих на реализацию проекта, и рекомендации по их снижению.

4.11.5. Отчетность и подтверждение целевого использования средств:

Контроль использования заемных средств в рамках утвержденной сметы расходов;

Подготовка регулярных ежемесячных отчетов о ходе реализации проекта, анализ фактических затрат по сравнению с плановыми, предоставление подтверждающих документов и фотоотчетов;

Подготовка заключительного отчета по завершении проекта с подтверждением выполненных работ, поставленного оборудования и их соответствия проектной документации.

5.12 Институциональное развитие направлено на повышение способности организаций и структур адаптироваться к внешним изменениям, эффективно выполнять свои функции и способствовать устойчивому социально–экономическому развитию общества.

Основные компоненты институционального развития:

Организационные изменения:

Создание или реформирование организаций;

Повышение их управляемости, эффективности и прозрачности;

Развитие навыков и квалификации сотрудников;

Улучшение механизмов взаимодействия с внешними и внутренними заинтересованными сторонами.

Разработка и адаптация политик:

Совершенствование существующих политик;

Создание новых подходов, укрепляющих институциональную устойчивость и адаптацию к изменениям.

Юридическое и нормативное совершенствование:

Формирование правовой базы и нормативных актов;

Регулирование деятельности организаций;

Защита прав и интересов различных групп, способствующих достижению целей.

Укрепление человеческого потенциала:

Развитие знаний, навыков и компетенций сотрудников;

Обучение и повышение квалификации;

Внедрение систем оценки эффективности и мотивации.

Развитие инфраструктуры и технологий:

Обеспечение техническими средствами;

Внедрение информационных систем и технологий для эффективной работы организаций.

Устойчивое развитие:

Смягчение последствий изменения климата и поддержка декарбонизации экономики;

Обеспечение экологической устойчивости;

Продвижение гендерного равенства.

5.13 Стоимость услуг привлеченных к проекту экспертов может превышать среднестатистический уровень по нескольким объективным причинам, таким как более высокий уровень квалификации, наличие международного опыта, использование передовых технологий и стандартов, а также более значительные операционные расходы, связанные с реализацией проекта.

5.14 При расчете расходов на оплату труда привлекаемых экспертов за основу берутся среднеарифметические ставки в МРП согласно приложению 1 к данному ВСП, рассчитанные на основе данных контрактов, ранее заключенных в рамках привлеченных займов финансовых институтов (с 2009 года), по следующей формуле:

$$(Z) = \frac{Z_1 + Z_2 + \dots + Z_n}{n},$$

где:

(Z) – среднее арифметическое значение заработной платы для каждой должности;

n – количество контрактов, подписанных с 2009 года, содержащих данные по зарплате для этой должности;

Z_n – заработная плата, указанная в n -ом контракте для данной должности, указанная в МРП на соответствующий год.

5.15 Окончательная стоимость услуг определяется в результате проведенного тендера по принципу оптимального соотношения цены и качества.

5.16 В случае заключения контракта с Консультантом, не зарегистрированным на территории Республики Казахстан, Консультант обязан обеспечить регистрацию филиала в Республике Казахстан. Регистрация филиала обязательна для соблюдения требований налогового законодательства Республики Казахстан, включая уплату всех предусмотренных налогов.

5.17 При привлечении на ключевые должности экспертов–резидентов Республики Казахстан, такие эксперты должны иметь действующий аттестат, подтверждающий право на выполнение инжиниринговых услуг в отношении объектов не ниже II уровня ответственности, включая несущие и ограждающие конструкции. Указанное требование не распространяется на должность Специалиста по вопросам окружающей среды.

5.18 Кандидаты–нерезиденты Республики Казахстан должны иметь аналогичные лицензии или иные официальные документы, выданные уполномоченными органами их страны, которые подтверждают квалификацию, соответствующую заявленной должности в рамках проекта.

5.19 В случае отсутствия у привлечённого эксперта вышеуказанного аттестата, Консультант обязан заменить данного эксперта на этапе переговоров на кандидата с аналогичной или более высокой квалификацией, соответствующей требованиям проекта.

5.20 Консультанты, предоставляющие услуги в рамках ВСП, обязаны, при необходимости, иметь в своем распоряжении средства измерений и контроля, необходимую нормативную документацию, а также аккредитованную лабораторию (собственную или привлеченную), находящуюся на праве собственности или аренды, для выполнения своей деятельности.

5.21 На проектах подпадающих под критерий технически и технологически сложных объектов первого и второго уровней ответственности, согласно действующему законодательству Республики Казахстан, услуги рассматриваемые в рамках ВСП должны производиться независимыми от Заемщика аккредитованными юридическими лицами, имеющими в своем составе экспертов, имеющих квалификацию, опыт работы и разрешения (лицензия, аккредитация и т.д.) на соответствующий вид деятельности, заключаемому с Заказчиком в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

6 Основные принципы

6.1 При отборе экспертов в рамках привлечения финансирования финансовых институтов применяются следующие общие принципы:

– ответственность. Должностные лица Заемщика несут ответственность за выбор и заключение контракта со экспертами, а также за администрирование контракта и обязаны обеспечить прозрачность процедуры отбора.

– справедливость. Выбор эксперта должен основываться в первую очередь на его технической квалификации, поскольку его опыт и навыки в значительной степени определяют успешное завершение проекта. Ценовые соображения могут быть частью процедуры отбора, но они имеют меньшее значение, чем общая стоимость проекта, которая может существенно возрасти в случае неудачного технического проекта. Для большинства заданий учитываются как техническое качество, так и цена эксперта в рамках метода отбора — Отбор на основе качества и стоимости (QCBS), при этом техническому качеству придается больший вес. Для проектов, где техническое качество является приоритетным, может быть целесообразно проведение отбора исключительно на основе качества с использованием Отбора на основе качества (QBS).

– эффективность. Соответствующее управление (в первую очередь по времени и стоимости) выделенными ресурсами для достижения согласованного уровня продукции и достижения конкретных результатов с учетом целей развития для конкретного проекта, финансируемого за счет привлеченных займов Правительством Республики Казахстан.

– совершенствование. Эксперты, осуществляющие функции управления проектом и технического надзора, должны поддерживать свои знания и навыки на уровне,

соответствующем развитию современных технологий в сфере дорожного строительства, законодательства, нормативной документации, а также применять должные навыки, заботу и усердие при оказании инжиниринговых услуг. Они оказывают услуги только в том случае, если обладают компетенцией для их выполнения.

– добропорядочность. Эксперты, привлекаемые в рамках проектов, обязуются придерживаться нулевой терпимости к любым проявлениям коррупции. Они не предлагают и не принимают вознаграждения любого рода, которые могут повлиять на беспристрастное суждение при оказании инжиниринговых услуг.

7 Расчет стоимости услуг привлекаемых экспертов

7.1 Для оказания консультационных услуг по проекту строительства и реконструкции автомобильных дорог в рамках привлечённых займов финансовых институтов привлекаются эксперты с опытом работы на международных контрактах, которые действуют в сотрудничестве с экспертами, обладающими опытом работы на местных контрактах.

Консультативные услуги при соответствии с квалификационными требованиями выставляемые Заказчиком/Заемщиком могут предоставляться экспертами, обладающими подтвержденным опытом работы как на местных, так и на международных контрактах.

7.2 Эксперты с опытом работы на международных контрактах привлекаются в соответствии с квалификационными требованиями, установленными финансовыми институтами.

7.3 При планировании консультативных услуг и исследований объемы расходов обосновываются на базе количественной и финансовой информации о необходимых ресурсах, а также по оказанию консультативных услуг.

7.4 В расходах определяются классификация видов, состав консультативных услуг и исследований, применяемых в процессе деятельности по управлению проектом и надзором за строительством.

7.5 Объем и стоимость консультативной услуги определяются в зависимости от их сложности, своевременности, качества и объема.

7.6 Стоимость консультативных услуг определяется на основе расчета количества рабочего времени, которое необходимо затратить на оказание услуги (в человеко–месяцах) и стоимости единицы рабочего времени привлекаемых экспертов с учетом их квалификации.

Стоимость консультации зависит, прежде всего, от сложности прорабатываемого вопроса, а также от квалификации консультирующего эксперта.

7.7 В рамках предоставления консультационных услуг, в зависимости от сложности и потребностей проекта, предусматривается привлечение экспертов с опытом работы на международных и местных контрактах, согласно Приложению 1, на весь срок строительства.

Общее количество экспертов утверждается Заемщиком в зависимости от протяженности дороги, сложности проекта и наличия инженерных сооружений (мосты, транспортные развязки, водопропускные трубы).

7.8 При оказании консалтинговых услуг учитываются следующие расходы: заработная плата; накладные расходы (аренда, покупка и амортизация оборудования, материалов, оплата технического персонала, командировочные расходы, прибыль и т.д.); налоги и обязательные платежи.

7.9 Основной единицей измерения консультационных компаний является человеко–месяцы работы эксперта.

8 Расчет стоимости услуг КУП и КНС.

8.1 Расчет стоимости услуг.

В плановых расходах определяются классификация видов, состав консультативных услуг и исследований, применяемых в процессе деятельности по управлению проектом и надзором за строительством.

Объем и стоимость консультативной услуги определяются в зависимости от их сложности, своевременности, качества и объема.

8.2 При оказании консалтинговых услуг учитываются следующие расходы: фонд оплаты труда, возмещаемые расходы, непредвиденные расходы.

Согласно калькуляции затрат на оказание консультативных услуг в рамках проекта плановый расход включает ежемесячные расходы на заработную плату, налоги (*пенсионный фонд, подоходный налог медицинская страховка, накладные расходы и пр.*), командировочные затраты по областям РК и прочие затраты на весь период.

При расчете необходимого количества привлекаемого персонала и фонда оплаты труда за основу берется данные согласно Приложению 1, рассчитанных на основе данных контрактов, заключенных с 2009 года в рамках аналогичных проектов. В случае отсутствия таковых расчеты могут быть выполнены с учетом данных аналогичных международных проектов.

При планировании расходов для проектов с сроком реализации более 1 года применяется индексация на средний уровень инфляции, рассчитанный на основе статистических данных за последние 3 года.

8.3 Возмещаемые расходы (аренда, покупка материалов, командировочные расходы, прибыль и т.д.); налоги и обязательные платежи. Непредвиденные расходы включают в себя все расходы, связанные с реализацией проекта, которые ранее не были предусмотрены другими статьями оплаты или при возникновении непредвиденных обстоятельств.

8.4 Расчет осуществляется следующей формулой:

$$S = W + V + I + U,$$

где:

S – Общая стоимость услуг;

W – фонд оплаты труда;

V – общие возмещаемые расходы;

I – страховые расходы;

U – сумма непредвиденных расходов.

8.5 Возмещаемые расходы:

1. ставки вознаграждения, проживание и суточные:

а) ставки вознаграждения экспертов принимаются усредненные между ставками ранее привлеченных экспертов в рамках аналогичных контрактов и фонд оплаты труда рассчитывается по формуле:

$$W = R_m \times D_p \times N_e,$$

где:

W – фонд оплаты труда;

R_m – ставка в месяц (согласно приложению 1);

D_p – плановая продолжительность выполнения работы, мес;

N_e – количество экспертов.

Сложность задачи влияет на количество затрачиваемого на проработку вопроса времени, а квалификация напрямую влияет на величину месячной ставки эксперта.

б) оставшая часть возмещаемых расходов, включая аренду, командировочные и прочие расходы, рассчитывается общей формулой, объединяющую различные категории затрат:

$$V = R_a + R_p + R_c + S_t,$$

где:

V – общие возмещаемые расходы;

R_a – расходы на аренду;

R_p – расходы на покупку материалов;

S_t – командировочные, суточные расходы, рассчитываемые на основе [1] для каждого эксперта ключевого персонала;

R_c – расходы на связь.

в) суточные возмещаются при командировании в рамках выездных мероприятий для сдачи отчетов или плановых совещаний за каждый день нахождения.

Для расчета суммы возмещаемых суточных в рамках [1] принимается, что за один выезд в месяц в среднем приходится 5 суток, исходя из анализа ранее заключенных контрактов.

Формула для командировочных суточных расходов:

$$S_t = d \times r \times n,$$

где:

d – количество дней в командировке;

r – ставка суточных расходов на основе [1] (суточные, жилье, транспорт и т.д.);

n – количество экспертов.

г) для расчета суммы возмещаемых расходов на гостиницу также используется данная формула. На расходы для размещения в гостиницах при командировании предусмотрены один раз в месяц по 5 суток не более 10 МРП за 1 сутки для Руководителя группы, не более 7 МРП для остальных согласно главе 2 [1] с учетом пересчета МРП, действующего на момент командирования;

д) Расходы на аренду состоит из расходов на аренду офиса, квартиры и транспорта. Для расчета расходов на аренду (R_a) можно использовать следующую формулу:

$$R_a = C_k + C_a + O,$$

где:

R_a – общие расходы на аренду;

C_k – общая стоимость аренды квартиры;

C_a – общая стоимость аренды транспортных средств;

O – общая стоимость аренды офиса.

Длительное проживание: для обеспечения проживания расчетами предусматривается квартиры для постоянного проживания по месту реализации проекта из расчета 15 кв.м. на 1 эксперта.

Для расчета стоимости аренды квартир принимается среднее значение между минимальной и максимальной стоимостями аренды квартир в регионе за 1 кв.м.

$$C_k = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

где:

C_k – общая стоимость аренды квартиры;

$C_{\min}$ и $C_{\max}$ – минимальная и максимальная ставки аренды;

N – количество экспертов;

D – количество месяцев аренды.

Аренда автомобилей: количество автомобилей для каждого региона и их стоимость рассчитываются по формуле:

$$C_a = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

где:

C_a – общая стоимость аренды транспортных средств;
 $C_{\min}$ и $C_{\max}$ – минимальная и максимальная ставки аренды одного автомобиля в месяц;
 N – количество автомобилей;
 D – количество месяцев.

Для консультантов арендуется офисное помещение, обеспечивается необходимая техника.

Аренда офиса: стоимость аренды офиса рассчитывается по формуле:

$$O = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times A \times D,$$

где:

O – общая стоимость аренды офиса;
 $C_{\min}$ и $C_{\max}$ – минимальная и максимальная ставки аренды за 1 кв. м;
 A – площадь офиса в кв. м;
 D – продолжительность аренды в месяцах.

Связь: расходы на связь рассчитывается по формуле:

$$R_c = \left(\frac{t_1 + t_2 + \dots + t_i}{n} \right) \times N \times D_p,$$

где:

R_c – расходы на связь;

N – количество экспертов;

D_p – плановая продолжительность выполнения работы, мес;

n – общее количество операторов связи;

t_i – тариф каждого оператора.

е) Транспортные расходы. Расходы, необходимые для международных и местных авиаперевозок, включая международный перелет: количество международных перелетов рассчитывается из расчета 2 поездок в год в оба конца в течении реализации проекта, местные поездки в Астану — ежемесячно. Стоимость перелетов принято исходя из среднего значения стоимости билетов, взятых для анализа минимум в 5 дальних направлениях, к примеру: крупные города Северной Америки, Азии и Европы.

Международные авиаперелеты: количество перелетов и их стоимость для международных перелетов рассчитывается следующим образом:

$$A_{\text{int}} = C_{\text{tic}} \times P \times N,$$

где:

A_{int} – общая стоимость международных перелетов;

C_{tic} – стоимость одного билета;

P – количество перелетов на одного эксперта за проектный период;

N – число экспертов, для которых предусмотрены перелеты.

Местные поездки: для командировок в Астану на отчеты и плановые встречи ежемесячные расходы рассчитываются по аналогичной формуле.

Эти формулы вместе охватывают все возмещаемые расходы, включая командировочные суточные.

ж) Страхование сотрудников: страховые расходы могут составить фиксированный процент от фонда оплаты труда или базироваться на нормативных актах.

з) Непредвиденные расходы: обычно резервируются 5–10% от общей суммы расходов на непредвиденные обстоятельства. Окончательный показатель по данному проекту будет определен в соответствии с требованиями конкретного финансового института.

$$U=T \times 0.1,$$

где:

U – сумма непредвиденных расходов;

T – общая сумма бюджета.

Непредвиденные расходы включают в себя все расходы, связанные с реализацией проекта, которые ранее не были предусмотрены другими статьями оплаты или при возникновении непредвиденных обстоятельств.

9 Расчет стоимости услуг по мониторингу и управлению затратами по проекту.

9.1 Расчет стоимости услуги.

При оказании услуги учитываются следующие расходы: фонд оплаты труда, возмещаемые расходы, непредвиденные расходы.

Согласно калькуляции затрат на оказание услуг в рамках проекта плановый расход включает ежемесячные расходы на заработную плату, налоги (*пенсионный фонд, подоходный налог медицинская страховка, накладные расходы и пр.*), командировочные затраты по областям РК и прочие затраты на весь период.

При расчете необходимого количества привлекаемого персонала и фонда оплаты труда за основу берется данные согласно Приложению 1, рассчитанных на основе данных контрактов, заключенных с 2009 года в рамках аналогичных проектов. В случае отсутствия таковых расчеты могут быть выполнены с учетом данных аналогичных международных проектов.

При планировании расходов для проектов с сроком реализации более 1 года применяется индексация на средний уровень инфляции, рассчитанный на основе статистических данных за последние 3 года.

9.2 Возмещаемые расходы (аренда, покупка материалов, командировочные расходы, прибыль и т.д.); налоги и обязательные платежи. Непредвиденные расходы включают в себя все расходы, связанные с реализацией проекта, которые ранее не были предусмотрены другими статьями оплаты или при возникновении непредвиденных обстоятельств.

9.3 Расчет осуществляется следующей формулой:

$$S = W + V + I + U,$$

где:

S – Общая стоимость услуг;

W – фонд оплаты труда;

V – общие возмещаемые расходы;

I – страховые расходы;

U – сумма непредвиденных расходов.

9.4 Возмещаемые расходы:

1. ставки вознаграждения, проживание и суточные:

а) ставки вознаграждения экспертов принимаются усредненные между ставками ранее привлеченных экспертов в рамках аналогичных контрактов и фонд оплаты труда рассчитывается по формуле:

$$W = R_m \times D_p \times N_e,$$

где:

W – фонд оплаты труда;

R_m – ставка в месяц (согласно приложению 1);

D_p – плановая продолжительность выполнения работы, мес;

N_e – количество экспертов.

б) остальная часть возмещаемых расходов, включая аренду, командировочные и прочие расходы, рассчитывается общей формулой, объединяющую различные категории затрат:

$$V = R_a + R_p + R_c + S_t,$$

где:

V – общие возмещаемые расходы;

R_a – расходы на аренду;

R_p – расходы на покупку материалов;

S_t – командировочные, суточные расходы, рассчитываемые на основе [1] для каждого эксперта ключевого персонала;

R_c – расходы на связь.

в) суточные возмещаются при командировании в рамках выездных мероприятий для сдачи отчетов или плановых совещаний за каждый день нахождения.

Для расчета суммы возмещаемых суточных в рамках [1] принимается, что за один выезд в месяц в среднем приходится 5 суток, исходя из анализа ранее заключенных контрактов.

Формула для командировочных суточных расходов:

$$S_t = d \times r \times n,$$

где:

d – количество дней в командировке;

r – ставка суточных расходов на основе [1] (суточные, жилье, транспорт и т.д.);

n – количество экспертов.

г) для расчета суммы возмещаемых расходов на гостиницу также используется данная формула. На расходы для размещения в гостиницах при командировании предусмотрены один раз в месяц по 5 суток не более 7 МРП согласно главе 2 [1] с учетом пересчета МРП, действующего на момент командирования;

д) Расходы на аренду состоит из расходов на аренду офиса, квартиры и транспорта. Для расчета расходов на аренду (R_a) можно использовать следующую формулу:

$$R_a = C_k + C_a + O,$$

где:

R_a – общие расходы на аренду;

C_k – общая стоимость аренды квартиры;

C_a – общая стоимость аренды транспортных средств;

O – общая стоимость аренды офиса.

Длительное проживание: для обеспечения проживания расчетами предусматривается квартиры для постоянного проживания по месту реализации проекта из расчета 15 кв.м. на 1 эксперта.

Для расчета стоимости аренды квартир принимается среднее значение между минимальной и максимальной стоимостями аренды квартир в регионе за 1 кв.м.

$$C_k = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

где:

C_k – общая стоимость аренды квартиры;

$C_{\min}$ и $C_{\max}$ – минимальная и максимальная ставки аренды;

N – количество экспертов;

D – количество месяцев аренды.

Аренда автомобилей: количество автомобилей для каждого региона и их стоимость рассчитываются по формуле:

$$C_a = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

где:

C_a – общая стоимость аренды транспортных средств;

$C_{\min}$ и $C_{\max}$ – минимальная и максимальная ставки аренды одного автомобиля в месяц;

N – количество автомобилей;

D – количество месяцев.

Для консультантов арендуется офисное помещение, обеспечивается необходимая техника.

Аренда офиса: стоимость аренды офиса рассчитывается по формуле:

$$O = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times A \times D,$$

где:

O – общая стоимость аренды офиса;

$C_{\min}$ и $C_{\max}$ – минимальная и максимальная ставки аренды за 1 кв. м;

A – площадь офиса в кв. м;

D – продолжительность аренды в месяцах.

Связь: расходы на связь рассчитывается по формуле:

$$R_c = \left(\frac{t_1 + t_2 + \dots + t_i}{n} \right) \times N \times D_p,$$

где:

– R_c – расходы на связь;

– N – количество экспертов;

– D_p – плановая продолжительность выполнения работы, мес;

– n – общее количество операторов связи;

– t_i – тариф каждого оператора.

е) Страхование сотрудников: страховые расходы могут составить фиксированный процент от фонда оплаты труда или базироваться на нормативных актах.

з) Непредвиденные расходы: обычно резервируются 5–10% от общей суммы расходов на непредвиденные обстоятельства. Окончательный показатель по данному

проекту будет определен в соответствии с требованиями конкретного финансового института.

$$U=T \times 0.1,$$

где:

- U – сумма непредвиденных расходов;
- T – общая сумма бюджета.

Непредвиденные расходы включают в себя все расходы, связанные с реализацией проекта, которые ранее не были предусмотрены другими статьями оплаты или при возникновении непредвиденных обстоятельств.

10 Услуги по институциональному развитию.

Расчет расходов услуги по институциональному развитию осуществляется по следующей формуле:

$$S = W + V + I + U,$$

где:

- S – Общая стоимость услуг;
- W – фонд оплаты труда;
- V – общие возмещаемые расходы;
- I – страховые расходы;
- U – сумма непредвиденных расходов.

Формула для расчета фонда оплаты труда с учетом дополнительных экспертов:

$$W = R_m \times D_p \times N_e,$$

где:

- W – фонд оплаты труда;
- R_m – ставка в месяц (согласно приложению 1);
- D_p – плановая продолжительность выполнения работы, мес;
- N_e – количество экспертов.

б) остальная часть возмещаемых расходов, включая аренду, командировочные и прочие расходы, рассчитывается общей формулой, объединяющую различные категории затрат:

$$V = R_a + R_p + R_c + S_t + M + T + D_s,$$

где:

- V – общие возмещаемые расходы;
- R_a – расходы на аренду;
- R_p – расходы на покупку материалов;
- S_t – командировочные, суточные расходы, рассчитываемые на основе [1] для каждого эксперта ключевого персонала;
- M – общая сумма расходов на встречи и согласования.
- T – общие затраты на обучение;
- D_s – общая стоимость разработки;
- R_c – расходы на связь.

в) суточные возмещаются при командировании в рамках выездных мероприятий для сдачи отчетов или плановых совещаний за каждый день нахождения.

Для расчета суммы возмещаемых суточных в рамках [1] принимается, что за один выезд в месяц в среднем приходится 5 суток, исходя из анализа ранее заключенных контрактов.

Формула для командировочных суточных расходов:

$$S_t = d \times r \times n,$$

где:

d – количество дней в командировке;

r – ставка суточных расходов на основе [1] (суточные, жилье, транспорт и т.д.);

n – количество экспертов.

г) для расчета суммы возмещаемых расходов на гостиницу также используется данная формула. На расходы для размещения в гостиницах при командировании предусмотрены один раз в месяц по 5 суток не более 7 МРП согласно главе 2 [1] с учетом пересчета МРП, действующего на момент командирования;

д) Расходы на аренду состоит из расходов на аренду офиса, квартиры и транспорта. Для расчета расходов на аренду (R_a) можно использовать следующую формулу:

$$R_a = C_k + C_a + O,$$

где:

R_a – общие расходы на аренду;

C_k – общая стоимость аренды квартиры;

C_a – общая стоимость аренды транспортных средств;

O – общая стоимость аренды офиса.

Длительное проживание: для обеспечения проживания расчетами предусматривается квартиры для постоянного проживания по месту реализации проекта из расчета 15 кв.м. на 1 эксперта.

Для расчета стоимости аренды квартир принимается среднее значение между минимальной и максимальной стоимостями аренды квартир в регионе за 1 кв.м.

$$C_k = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

где:

C_k – общая стоимость аренды квартиры;

$C_{\min}$ и $C_{\max}$ – минимальная и максимальная ставки аренды;

N – количество экспертов;

D – количество месяцев аренды.

Аренда автомобилей: количество автомобилей для каждого региона и их стоимость рассчитываются по формуле:

$$C_a = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times N \times D,$$

где:

C_a – общая стоимость аренды транспортных средств;

$C_{\min}$ и $C_{\max}$ – минимальная и максимальная ставки аренды одного автомобиля в месяц;

N – количество автомобилей;

D – количество месяцев.

Для консультантов арендуется офисное помещение, обеспечивается необходимая техника.

Аренда офиса: стоимость аренды офиса рассчитывается по формуле:

$$O = \frac{C_{\min} + C_{\max}}{2} \times A \times D,$$

где:

O – общая стоимость аренды офиса;

$C_{\min}$ и $C_{\max}$ – минимальная и максимальная ставки аренды за 1 кв. м;

A – площадь офиса в кв. м;

D – продолжительность аренды в месяцах.

Связь: расходы на связь рассчитывается по формуле:

$$R_c = \left(\frac{t_1 + t_2 + \dots + t_i}{n} \right) \times N \times D_p,$$

где:

R_c – расходы на связь;

N – количество экспертов;

D_p – плановая продолжительность выполнения работы, мес;

n – общее количество операторов связи;

t_i – тариф каждого оператора.

е) Транспортные расходы. Расходы, необходимые для международных и местных авиаперевозок, включая международный перелет: количество международных перелетов рассчитывается из расчета 2 поездок в год в оба конца в течении реализации проекта, местные поездки в Астану — ежемесячно. Стоимость перелетов принято исходя из среднего значения стоимости билетов, взятых для анализа минимум в 5 дальних направлениях, к примеру: крупные города Северной Америки, Азии и Европы.

Международные авиаперелеты: количество перелетов и их стоимость для международных перелетов рассчитывается следующим образом:

$$A_{\text{int}} = C_{\text{tic}} \times P \times N,$$

где:

A_{int} – общая стоимость международных перелетов;

C_{tic} – стоимость одного билета;

P – количество перелетов на одного эксперта за проектный период;

N – число экспертов, для которых предусмотрены перелеты.

Местные поездки: для командировок в Астану на отчеты и плановые встречи ежемесячные расходы рассчитываются по аналогичной формуле.

Эти формулы вместе охватывают все возмещаемые расходы, включая командировочные суточные.

ж) Страхование сотрудников: страховые расходы могут составить фиксированный процент от фонда оплаты труда или базироваться на нормативных актах.

Проектные встречи и согласования с заинтересованными сторонами

Расходы на организацию встреч и мероприятия, связанные с обсуждением и согласованием нормативных документов, разработанных в рамках институционального компонента.

Формула для расчета таких расходов:

$$M = C_m \times V,$$

где:

M – общая сумма расходов на встречи и согласования.

C_m – средняя стоимость одной встречи (включая аренду помещений, организацию питания, транспортные расходы и т.д.).

V – общее количество встреч или согласований, запланированных для проекта.

Эти расходы необходимы для обеспечения эффективной координации между консультантами и заинтересованными сторонами (заемщиком, министерствами, другими партнерами), а также для обсуждения и утверждения нормативных документов и рекомендаций.

Возмещаемые расходы с учетом институционального компонента

Тренинги и обучение: проведение тренингов и семинаров, необходимых для передачи знаний Заемщику и его сотрудникам.

Формула для расчета:

$$T = R_{\text{train}} \times P \times N_{\text{mes}},$$

где:

T – общие затраты на обучение;

R_{train} – ставка за одного участника;

P – количество обучающих мероприятий;

N_{mes} – число участников.

Цифровые системы и программное обеспечение: расходы на разработку информационных систем и их интеграцию с существующими базами данных.

Формула для расчета стоимости разработки:

$$D_s = R_d \times H$$

Где:

D_s – общая стоимость разработки;

R_d – ставка разработчика;

H – количество часов разработки.

Непредвиденные и административные расходы

Для учета изменений в нормативной базе и непредвиденных расходов, связанных с институциональными задачами, следует добавить резервные расходы в размере 5–10% от общей стоимости услуг. Этот резерв предназначен для покрытия дополнительных расходов на согласование нормативных документов, адаптацию новых стандартов и проведение необходимых консультаций. Окончательный показатель по данному проекту будет определен в соответствии с требованиями конкретного финансового института.

$$U_{\text{inst}} = 0,1 \times T_{\text{total}},$$

где:

U_{inst} – резерв на институциональный компонент;

T_{total} – общая сумма затрат.

11 Заключительные положения

11.1 Настоящая ВСП, разработана для обеспечения структурированного подхода к расчету стоимости консультационных услуг при реализации займовых проектов, гарантируя соблюдение международных стандартов и требований финансовых институтов. Применение этого расчета позволит выбрать квалифицированных исполнителей, минимизировать риски и обеспечить успешное выполнение проекта.

**Усредненные ставки экспертов для использования в расчете по ВСП,
рассчитанные на основе данных подписанных контрактов с 2009 года.**

Должность	Ключевые	Не ключевые	Максимальная ставка (в месяц), МРП
Эксперты, имеющие опыт на международных контрактах			
Руководитель группы/Руководитель проекта (КУП, ИК, ФТК)	1		2 150
Руководитель группы/Руководитель проекта (КНС)	1		3 069
Специалист по контрактам	1		1 491
Специалист по закупкам	1		927
Старший инженер Евро RAP	1		2 610
Специалист по обработке данных	1		1 837
Специалист по строительству и обеспечению качества	1		804
Инженер по дорожным коммуникациям	1		1 667
Специалист по развитию информационных систем	1		2 289
Ассистент руководителя		1	1810
Эксперты, имеющие опыт на местных контрактах			
Заместитель руководителя проекта / Инженер–Дорожник (резидент/нерезидент)	1		1 533
Инженер по искусственным сооружениям	1		624
Инженер по качеству и материалам	1		1 108
Инженер по безопасности дорожного движения	1		825
Инженер по анализу безопасности дорожного движения	1		331
Инженер строитель	1		471
Инженер–Дорожник	1		548
Инженер по объему / Инженер сметчик	1		478
Геодезист	1		431
Лаборант	1		237
Специалист ИТС	1		1 079
Специалист по финансовому управлению	1		445
Специалист по социальным охранным мерам	1		600
Специалист по экологическим	1		602

охранным мерам			
Специалист по окружающей среде	1		800
Специалист по переселению	1		826
Специалист по связям с общественностью	1		473
Специалист по инвестиционному плану	1		3089
Специалист по нормативно–технической документации по безопасности дорожного движения	1		857
Специалист по содержанию дорог	1		939
Специалист по ценообразованию в сфере дорожного строительства	1		911
Транспортный экономист и финансист	1		807
Эколог	1		816
Юрист	1		715
Офис менеджер		1	247
Переводчик		1	270
Помощник геодезиста		1	210
Помощник офис–менеджера/завсклад		1	79
Охрана		1	76
Итого	33	6	

Библиография
(справочно)

[1] Постановление Правительства Республики Казахстан от 11 мая 2018 года № 256 «Об утверждении Правил возмещения расходов на служебные командировки за счет бюджетных средств, в том числе в иностранные государства».